

TALOUSARVIO 2019
SEKÄ
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2019-2021

SISÄLLYS

1	YLEISTÄ	1
1.1	Toimintavuoden keskeiset näkymät – kirkkoherran tervehdys	1
1.2	Talouden nykytila ja ennuste vuodelle 2019	2
1.3	Hattulan seurakunnan taloudelliset näkymät	2
1.3.1	Jäsenmäärä	2
1.3.2	Valtionrahoitus ja verotulot	2
1.3.3	Maksut kirkon keskushallinnolle	3
1.3.4	Verotuskustannukset	3
1.3.5	Palkkakulut ja henkilösivukulut	3
1.3.6	Rakennusten ylläpitokulut	4
1.4	Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma	4
1.4.1	Talousarvion sitovuustaso	4
1.4.2	Talousarvion lähtökohdat	5
1.4.3	Talousarvion laadinnan perusteet	5
2	KÄYTTÖTALOUS	5
2.1.1	Henkilöstömenot	6
2.1.2	Henkilöstösuunnitelma	6
2.2	Hallinto	7
2.3	Seurakunnallinen toiminta	13
2.4	Hautatoimi	30
2.5	Kiinteistötoimi	32
3	TULOSLASKELMA	38
3.1	Verotulovertailu	39
4	INVESTOINNIT	40
5	RAHOITUS	40

Liitteet

Liite 1 Koulutussuunnitelma 2019

1 YLEISTÄ

1.1 Toimintavuoden keskeiset näkymät – kirkkoherran tervehdys

Elävä, muuttuva ja kehittyvä seurakunta

Taitoa on, että ei jää pitämään kiinni entisestä ja on valmis ottamaan vastaan, mitä uusi vaihe tuo tullessaan.

Meillä on käsissämme tämän valtuustokauden viimeinen toimintasuunnitelma. Toiminta jatkuu edelleen kirkkoja ja leirikeskusta lukuun ottamatta väistötiloissa Pappilanniemessä sekä Parolassa kahdessa vuokratilassa, kerhotila Puuhiksella ja nuorten tila Huiliksella. Yhtä aikaa tämän toimintasuunnitelman kanssa on valmistunut tarveselvitys ja hankesuunnitelma uuden toimitilan mahdollista rakentamista varten. Myös siihen hallintoelimet ottavat kantaa vielä tämän vuoden puolella ja osittain jo tämän toimintasuunnitelman yhteydessä. Tänä syksynä tehdyllä päätöksellä nostaa kirkollisvero 1,25 prosentista 1,50 prosenttiin on haluttu luoda pohjaa suunnitellulle investoinnille, vaikka veroprosentin nostaminen olisi ollut muutenkin lähivuosina edessä talouden tasapainottamiseksi.

Riippumatta siitä, toteutuuko hanke vai ei ja millä aikataululla, tulevanakin vuonna jatkamme väistötiloissa. Tavoitettavuuden parantamiseksi ja seurakuntalaisilta tulleiden toiveiden mukaisesti esim. diakoniatyön toimintaa on pyritty lisäämään Parolassa, mutta toivottuun lisätilojen vuokraamiseen meillä ei ole mahdollisuuksia. Voimme kuitenkin iloita siitä, että näissäkin puitteissa toiminta on jatkunut, kehittynyt ja löytänyt uusia toteutustapoja. Tilakysymyksissä yhteistyö muiden toimijoiden, kuten kunnan ja helluntaiseurakunnan kanssa on ollut merkittävää ja jatkuu tulevanakin suunnitelmavuonna.

Suunnittelukaudella 2019-2021 joudumme panostamaan kiinteistöjen lisäksi henkilöstösuunnitelmaan. Henkilöstön määrä on tarkoitus pitää ennallaan kuitenkin huomioiden kirkkoneuvoston linjaus, jonka mukaan jokaisen viran tai työsuhteen tullessa avoimeksi, siitä laaditaan selvitys, jossa arvioidaan, onko sen täyttäminen välttämätöntä vai voidaanko siihen kuuluvat tehtävät hoitaa muilla järjestelyillä. Myös sijaisjärjestelyjä ja määräaikaisen henkilöstön tarvetta arvioidaan tilannekohtaisesti.

Toiminnan tärkeimmäksi haasteeksi ja kaikkien toimialojen yhteiseksi tavoitteeksi nousee seurakunta, jonka sen jäsenet kokevat omakseen, jossa he löytävät oman paikkansa toiminnassa ja jota haluavat olla kehittämässä seurakuntalaisten odotusten mukaisesti. Meidän seurakuntamme tavoitteena on olla yhteisö, jonka jäsenet kokevat yhteyttä keskenään ja Jumalan kanssa. Ihmisten henkilökohtainen kohtaaminen laadukkaasti, arvostavasti ja palvelumielellä on entistä tärkeämmässä roolissa, kun halutaan vahvistaa heidän luottamustaan ja sitoutumistaan seurakuntaan. Aitoa kohtaamista, nähdyksi ja kuulluksi tulemista eivät korvaa upeimmatkaan puitteet!

Pappilanniemessä 21.11.2018

Virpi Järvinen
Kirkkoherra

1.2 Talouden nykytila ja ennuste vuodelle 2019

(kirkkohallinnon yleiskirje 13/2018)

Talouden kehitys Suomessa on ollut alavireistä vuodesta 2009 alkaen, mutta kansantalouden tuotanto alkoi kasvaa vuonna 2015 ja viimeisen vuoden aikana kasvu on ollut keskimäärin 2,4 %. Valtiovarainministeriön syyskuisen ennusteen mukaan suhdannehuippu saavutettaisiin vuonna 2018, jolloin bkt kasvaisi kolme prosenttia. Tulevina vuosina kasvu ei olisi enää yhtä suurta.

Suuri osa talousennusteista on päivitetty syyskuussa jolloin vuoden 2019 ja 2020 kasvunustuksia on alennettu. Talousennusteiden mukaan vuonna 2019 talous kasvaisi noin kaksi prosenttia ja vuonna 2020 noin 1,5 prosenttia. Inflaatio pysynee lähivuosina edelleen alhaisella tasolla.

Kirkollisverojen määrään vaikuttaa talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, työllisyystilanne, kirkollisveroprosentin suuruus, seurakunnan jäsenten ansiotulojen määrä sekä ansiotuloja saavien määrä. Ansiotasoihin ennustetaan 2,4 - 2,7 % vuotuista kasvua vuosille 2019-2020. Työttömyysasteen odotetaan myös laskevan.

Vuonna 2017 seurakuntien talous kokonaisuutena parani. Tilanne on kuitenkin kaksijakoinen: suurehko joukko seurakuntia on kyennyt parantamaan tilannettaan ja talous on ylijäämäinen, mutta osalla seurakunnista tilanne kehittyy entistäkin huonompaan suuntaan.

Kirkollisveron tilityksissä saavutettiin korkein määrä vuonna 2009 (v. 2017 rahanarvossa). Siitä lähtien vuoteen 2017 mennessä kirkollisverojen määrä on laskenut noin 7,5 %, eli keskimäärin vajaan prosentin vuodessa. Vuoden 2018 kirkollisverotulojen odotetaan hie-man kasvavan työllisyyden paranemisesta ja palkankorotuksista johtuen. Valtionrahoituksen määrä pysyi entisellään.

1.3 Hattulan seurakunnan taloudelliset näkymät

1.3.1 Jäsenmäärä

Hattulan seurakunnan väkiluku vähenee loivasti mutta tasaisesti, jonka myötä myös verotuspohja pienenee. Valtakunnallisesti tarkasteltuna kirkkoonkuuluvuus Hattulassa on kuitenkin hyvällä tasolla. Koko kirkossa vuonna 2017 kuuluvuus-% oli 70,82 kun Hattulassa vastaava luku oli 80,41. Kirkkohallituksen tilaaman ennusteen mukaan Hattulan kunnan asukasluku kasvaa hitaasti, joka hidastaa osaltaan seurakunnan jäsenmäärän laskua. Ennusteen mukaan kirkollisveron tuottoon ei odoteta laskua tai merkittäviä muutoksia lähivuosina.

1.3.2 Valtionrahoitus ja verotulot

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin tuli voimaan vuoden 2016 alussa. Lain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla rahoituksella. Valtionrahoituksen jakotapaan on esitetty muutosta. Esityksessä valtaosa rahoituksesta jaettaisiin edelleen seurakunnille euroa/kunnan asukas -jakoperusteen mukaan, mutta osa myönnettäisiin avustuksina kulttuurihistoriallisten rakennusten korjaushankkeisiin ja käytettäisiin jäsentietojärjestelmä Kirjurin ylläpito- ja kehitystyöhön. Kirkolliskokous käsitteli esityksen marraskuussa. Hattulassa muutos tarkoittaa 3,5 % laskua valtionrahoitusosuuteen.

Seurakunnan omavaraisuusaste on ollut hyvä. Tilikauden tulokset ovat kuitenkin kääntyneet viime vuosina alijäämäisiksi. Tuloveroprosentti on pidetty alhaisella tasolla muihin seurakuntiin nähden. Koko kirkossa tuloveroprosentti oli vuonna 2018 keskimäärin 1,67 ja kaikista seurakunnista n. 85 %:lla kirkollisveroprosentti oli 1,50 tai yli. Hattulan seurakunnassa tulovero on 1,25 %. Veroprosentti on ollut samalla tasolla jo vuodesta 1998 lähtien, jolloin palattiin 1,25 % tasolle. Talouden tasapainottamiseksi ja investointien toteuttamiseksi seurakunnan kirkkovaltuusto hyväksyi 10.9.2018 pidetyssä kokouksessaan (30 §) tuloveroprosentiksi vuodelle 2019 1,50.

1.3.3 Maksut kirkon keskushallinnolle

Laskennallisen kirkollisveron perusteella määräytyvän Kirkon keskusrahaston perusmaksu aleni vuodeksi 2018 yhdellä prosenttiyksiköllä 6,5 prosenttiin. Tuleville vuosille maksuun ei ole odotettavissa muutosta. Seurakunnan laskennallinen kirkollisvero lasketaan jakamalla seurakunnan verovuoden 2017 kirkollisverotuotto seurakunnan kirkollisveroprosentilla. Keskusrahastomaksuksi on budjetoitu 85 t€ vuodelle 2019.

Kirkollisveron perusteella määräytyvä eläkerahastomaksu korotettiin viiteen prosenttiin vuodeksi 2018. Kirkolliskokous vahvisti eläkerahastomaksun pysyvän samana myös vuonna 2019. Eläkerahastomaksua on budjetoitu 80 t€ vuodelle 2019.

1.3.4 Verotuskustannukset

Seurakuntataloudet maksavat verotuskustannuksina Verohallinnosta annetun lain 30 §:n perusteella 3,4 % Verohallinnon toimintamenoista. Valtion vuoden 2019 talousarvioesityksessä Verohallinnon toimintamenot kasvavat noin 8 %. Tämän perusteella seurakuntien osuus verotuskustannuksista kasvaa ja olisi yhteensä noin 13,7 miljoonaa euroa.

1.3.5 Palkkakulut ja henkilösivukulut

Kirkon nykyinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 31.3.2020 saakka. Sopimus sisältää palkkojen yhden prosentin suuruisen yleiskorotuksen vuoden 2019 huhtikuussa ja 368 euron suuruisen kertaerän kesäkuussa. Lisäksi sopimus sisältää muita korotuksia eri henkilöstöryhmille. Korotusten kustannusvaikutus on vuositasolla noin 1,8 %.

Julkisen sektorin lomarahoja vähennetään 30 prosentilla vuonna 2019. Vähennys koskee vuosina 2017–2019 päättyvien lomanmääräytymisvuosien aikana ansaittuihin vuosilomiin liittyviä lomarahoja. Vuoden 2019 palkkoja budjetoitaessa tulee ottaa huomioon, että lomarahosta jätetään 30 prosenttia maksamatta. Mitään erillistä ratkaisua vuoden 2020 lomarahosta ei ole olemassa ja ne maksettaisiin Kirkon virka- ja työehtosopimuksen mukaisina.

Seurakuntien työnantajan eläkemaksuksi on vuodelle 2019 vahvistettu 21,4 %. Maksu pysyy muuten nykyisellään, mutta siinä on huomioitu Kiky-sopimuksen edellyttämä 0,4 prosenttiyksikön alennus. Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti työnantajan eläkemaksu alenee edelleen 0,4 prosenttiyksiköllä vuodeksi 2020. Työntekijöiden eläkemaksu vähennetään palkanmaksun yhteydessä. Maksun suuruus riippuu henkilön iästä.

Muun muassa Kuntaliitto ja Elinkeinoelämän keskusliitto ovat julkaisseet arvionsa työnantajan sairausvakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksuista. Vuonna 2019 työnantajan sairaus-

vakuutus maksu alenisi 0,74 prosenttiin (0,86 % vuonna 2018) ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu olisi palkkasummarajaan (2 083 500 € vuonna 2018) saakka 0,5 % ja ylittävistä osasta 2,05 prosenttia (0,65 % ja 2,6 % vuonna 2018). Muut työnantajamaksut ovat keskimäärin noin 0,8 %. Henkilösivukulut olisivat yhteensä noin 24 %.

1.3.6 Rakennusten ylläpitokulut

Kiinteistöjen ylläpidon kustannukset ovat viime vuosina kasvaneet reilun prosentin verran vuodessa. Viimeinen tilastoitu vuosineljännes osoittaa, että kiinteistön ylläpidon kulueristä eniten kasvoivat korjauskustannukset, 2,7 %. Toiseksi suurinta kustannusten kasvu oli lämmityksessä, 1,8 % ja sähkökustannuksissa 1,4 %. Hattulan seurakunnassa rakennusten ylläpitokustannukset ovat merkittävä menoerä. Osa korjauksista on huomioitu tulevissa investoinneissa, mutta painetta kasvattaa ylläpitokuluille varattavia määrärahoja lisääntyä lähi-vuosina.

1.4 Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma

Seurakunnan talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laatimista koskevat säännökset on koottu kirkkojärjestyksen (KJ) 15 lukuun.

Seurakunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota ja hyvän talouden hoidon periaatteita. Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi.

Varainhoitovuotena on kalenterivuosi. Kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään edellisen vuoden loppuun mennessä. Kirkkovaltuuston hyväksymä talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma julkaistaan seurakunnan verkkosivuilla.

Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään tavoitteet toiminnalle ja taloudelle sekä määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Talousarvion tulee olla tehtäväalueittain verrattavissa edellisen vuoden tilinpäätökseen ja kuluvan vuoden talousarvioon.

1.4.1 Talousarvion sitovuustaso

Seurakunnan taloutta on hoidettava hyväksytyyn talousarvion mukaan. Talousarvio sitoo hallintoelimiä, toimintayksiköitä, tehtäväalueita sekä henkilöstöä, ja se on samalla väline näiden toimijoiden valvontaan. Sitovuus tarkoittaa, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 15:2,1). Talousarvion sitovuus koskee myös toiminnallisia tavoitteita ja tuloarvioita.

Kirkkovaltuusto päättää toiminnallisista tavoitteista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasoista. Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa. Käyttötaloussosassa sitova erä on kunkin osaston (viranhaltijan kustannuspaikat yhteensä) toimintakate. Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion toteutumisesta käyttötalous- ja investointiosan nettomenoista sekä tuloslaskelmaosan nettotuloista.

Seurakunnan toiminta ryhmitellään pääluokkien avulla hallinnoksi, seurakunnalliseksi toiminnaksi, hautaustoimeksi ja kiinteistötoimeksi. Edellä mainitut pääluokat jaetaan tehtävälueiksi, joiden avulla tietty toiminta pidetään erillään muista toimintamuodoista. Tällaisia tehtävälueita ovat esim. jumalanpalveluselämä, diakonia, kirkonkirjojen pito ja varsinainen hautaustoimi.

Kirkkovaltuusto päättää pääluokkien loppusummista ja kirkkoneuvosto päättää tehtävälueiden loppusummista. Muilta osin talousarvion tilierittely on luonteeltaan ohjeellinen käyttösuunnitelma. Tilien välisiä tavanomaisia ylityksiä ja alituksia ei tarvitse tuoda kirkkoneuvoston käsiteltäväksi edellyttäen, että sitomattomat määrärahat yhteensä riittävät vastaavien sitomattomien menojen kattamiseen. Käyttökohteeltaan sidottuja määrärahoja ovat vakinaisten virkojen ja toimien palkat sekä avustukset. Määrärahaa ei saa ylittää eikä käyttää muihin kuin talousarviossa määrättyihin tarkoituksiin. Tehtävälueen määrärahojen riittävydestä on vastuussa viranhaltija, joka suorittaa laskujen asiallisen tarkastuksen.

1.4.2 Talousarvion lähtökohdat

Kirkkohallitus on antanut ohjeet kustannusten kohdentamisesta eri tehtävälueille. Kustannusten kohdentamisen tavoitteena on saada tietoa, miten voimavarat jakautuvat kirkon perustehtävien kesken. Lisäksi sen tavoitteena on tukea toiminnan ja talouden suunnittelua, johtamista ja arviointia kulloistenkin tarpeiden mukaan. Oikean tiedon saaminen on koko kirkon edun mukaista mm. neuvoteltaessa valtion edustajien kanssa. Ulkoiset, kirjanpitolain mukaiset tulos- ja rahoituslaskelmat on laadittu ilman sisäisiä eriä. Poistot esitetään käyttötalousosassa eri kiinteistöjen tehtävälueille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Ulkoiset määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia nettomääräisinä.

1.4.3 Talousarvion laadinnan perusteet

Kirkkoneuvosto on päättänyt (22.8.2018, 86 §) talousarvion laadintaa varten kehykset, jonka vertailukohtana on vuoden 2017 tilinpäätösluvut. Talousarvion käyttötalouden nettomeno (tilikauden yli-/alijäämä), ilman vakinaisen henkilöstön palkkakuluja sivukuluihin, ei saa nousta verrattuna vuoden 2017 toteutuneeseen nettomenoon.

Laskennalliset eli sisäiset erät vyörytetään tilinpäätöksessä Kirkon palvelukeskuksen toimesta. Sisäisiä eriä ovat käyttötalouden sisäiset tuotot ja kulut, sisäiset vuokrat sekä pääomakustannukset (poistot, sisäiset korot). Sisäiset erät eivät ole talousarvion sitovia eriä, eikä niitä esitetä talousarviossa.

2 KÄYTTÖTALOUS

Seurakunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa kirkkovaltuusto hyväksyy toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimintayksiköille ja tehtävälueille tehtävien hoitamista varten.

Käyttötalousosassa esitetään toimintayksikkö- ja tehtäväluekohtaiset ulkoiset tulot ja menot. Käyttötalousosassa tai sen perusteluissa määritellään myös talousarvion sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden. Määrärahat ja tuloarviot esitetään suoriteperusteen mukaisina. Poistot otetaan mukaan käyttötalousosaan kustannuslaskennalliset tarpeet huomioon ottaen.

2.1.1 Henkilöstömenot

Palkkakustannukset jaetaan eri tehtäväalueille sen mukaan, miten työntekijä on arvioinut työaikansa jakautuvan eri tehtävien kesken.

Palkkakustannukset 2019: 850 t€ (-1,6 %)
osuus toimintakuluista: 51,1 %
Henkilöstökustannukset 2019: 1 052 t€, -3,1 %
osuus toimintakuluista on 63,3 %

Sairausvakuuskorvaukset kirjataan suoraan niiden tehtäväalueiden henkilöstökulujen korjauseuriksi. Työterveyshuoltoon sisältyvät lakisääteisten terveystarkastusten lisäksi työnantajan kustantamat terveystarkastukset (ikäryhmätarkastukset viiden vuoden välein, alkaen 35-vuotiaista) sekä työterveyslääkärin ja -hoitajan suorittama sairaanhoito työterveysasemalla työterveysohjelmassa hyväksytyine tutkimuksineen.

Henkilökunnan virkistysmääräraha on 6 500 €. Määrärahaa käytetään mm. liikunta- ja kulttuuriseteleihin sekä TYHY-toimintaan.

Työntekijöiden koulutukseen on varattu yhteensä 10 950 €, joka on 1,3 % vakinaisen henkilöstön palkkakustannuksista. Määräraha on varattu Muu yleishallinto -tehtäväalueelle.

2.1.2 Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2018 alussa seurakunnan palveluksessa oli vakinaisessa päätoimisessa virka- /työsuhteessa 22 henkilöä.

Jokaisen viran tai työsuhteen tullessa avoimeksi, siitä laaditaan selvitys. Selvityksellä karotetaan, onko virka/tehtävä välttämätöntä täyttää vai voidaanko se hoitaa muilla järjestelyillä. Selvitystyössä otetaan kantaa, onko muulla henkilöstöllä mahdollisuuksia tehtävänhoitoon tai voiko osaa tehtävästä mahdollisesti ulkoistaa. Selvityksen perusteella voidaan suorittaa tarvittaessa virka- ja tehtäväjärjestelyjä laajemminkin ja arvioida mahdolliset tehtävän vaativuuden muutokset ja tarpeet virka- ja tehtävänimikemuutoksiin.

Henkilöstön määrä on tarkoitus pitää suunnitelmakaudella ennallaan tai enintään vähentää yhden henkilötyövuoden verran. Vähennys voisi tapahtua eläköitymisten ja työjärjestelyiden kautta. Toimenkuvia laajentamalla saataisiin resursseja kohdistettua järkevämmin ja sijaisjärjestelyt sujuvammiksi. Myös mahdollinen kirkonkirjojenpidon siirto keskusrekisteriin mahdollistaisi työjärjestelyjä esimerkiksi viestinnän työtehtävien osalta.

Määräaikaisen henkilöstön tarve kohdentuu ensisijaisesti kesäajalle nuoriso- ja rippikoulu-työhön, hautausmaiden ja puistoalueiden hoitoon, Pyhän Ristin kirkon opastyöhön sekä Tömäjärven leirikeskuksen ruokahuoltoon. Määräaikaisen henkilöstön määrä pysyy ennallaan.

2.2 Hallinto

Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto	
Toiminta-ajatus	Hallintoelinten tehtävänä on hoitaa seurakunnan hallintoa ja käyttää päätösvaltaa kirkkolaissa ja muissa säädöksissä säädetyllä tavalla. Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittu kirkkovaltuusto. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa kirkkovaltuusto hyväksyy seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vähintään kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Kirkkoneuvosto toimeenpanee kirkkovaltuuston päätökset ja vastaa siitä, että kirkkovaltuuston hyväksymää talousarvioita noudatetaan.
Tavoite 2019	1) Uusien luottamushenkilöiden perehdytys ja koulutus tehtävään. 2) Kokouskutsukäytännön sähköistäminen mahdollisimman nopean ja oikea-aikaisen tiedonkulun mahdollistamiseksi, sekä kulujen vähentämiseksi. 3) Yhteistyön vahvistaminen luottamushenkilöiden ja henkilöstön välillä.
Toteutus	1) Järjestetään uusille luottamushenkilöille koulutusta (esim. yhteinen Tömäpäivä). 2) Selvitetään ja luodaan uudet toimintatavat kokouskutsujen toimitustavaksi. 3) Järjestetään yhteisiä kokoontumisia työntekijöiden kanssa.

Seurakuntavaalit ovat talousarvion laatimisajankohtana käynnissä. Vaaleilla valitaan uudet kirkkovaltuuston jäsenet. Kirkkovaltuusto valitsee kirkkoneuvoston, joka vastaa käytännön johtamisesta ja valmistelee asiat kirkkovaltuuston päätettäväksi. Valittujen ehdokkaiden kausi alkaa 1.1.2019.

Kirkkovaltuusto	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	9,99				
Vuokratuotot	9,99				
Toimintakulut	-12 650,06	-12 670,00	-12 640,00	-12 640,00	-12 640,00
Henkilöstökulut	-9 919,13	-9 770,00	-10 090,00	-10 120,00	-10 120,00
Palkat ja palkkiot	-8 283,49	-8 510,00	-8 830,00	-8 850,00	-8 850,00
Henkilösivukulut	-1 646,03	-1 260,00	-1 260,00	-1 270,00	-1 270,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	10,39				
Palvelujen ostot	-1 397,85	-1 550,00	-1 100,00	-1 100,00	-1 100,00
Vuokratulut	-1 096,78	-1 100,00	-1 200,00	-1 150,00	-1 150,00
Aineet ja tarvikkeet	-236,30	-250,00	-250,00	-270,00	-270,00
Ostot tilikauden aikana	-236,30	-250,00	-250,00	-270,00	-270,00
TOIMINTAKATE	-12 640,07	-12 670,00	-12 640,00	-12 640,00	-12 640,00
VUOSIKATE	-12 640,07	-12 670,00	-12 640,00	-12 640,00	-12 640,00
Sisäiset vyörytyserät	12 640,07		0,00	0,00	0,00

Kirkkoneuvosto	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	30,68				
Vuokratuotot	30,68				
Toimintakulut	-73 986,59	-70 640,00	-83 680,00	-83 950,00	-83 950,00
Henkilöstökulut	-66 276,10	-61 340,00	-64 830,00	-65 100,00	-65 100,00
Palkat ja palkkiot	-53 076,17	-49 720,00	-53 190,00	-53 410,00	-53 410,00
Henkilösivukulut	-13 310,76	-11 620,00	-11 640,00	-11 690,00	-11 690,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	110,83				
Palvelujen ostot	-2 492,48	-3 300,00	-3 300,00	-3 300,00	-3 300,00
Vuokratkulut	-2 399,60	-2 500,00	-2 800,00	-2 800,00	-2 800,00
Aineet ja tarvikkeet	-2 818,41	-2 500,00	-2 750,00	-2 750,00	-2 750,00
Ostot tilikauden aikana	-2 818,41	-2 500,00	-2 750,00	-2 750,00	-2 750,00
Muut toimintakulut		-1 000,00	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00
TOIMINTAKATE	-73 955,91	-70 640,00	-83 680,00	-83 950,00	-83 950,00
VUOSIKATE	-73 955,91	-70 640,00	-83 680,00	-83 950,00	-83 950,00
Sisäiset vyörytyserät	73 955,91		0,00	0,00	0,00

Talous- ja henkilöstöhallinto Tilintarkastus ja valvonta	
Toiminta-ajatus	Taluspäällikkö ja toimistos sihteeri muodostavat taloustoimiston, jonka tehtävänä on auttaa kirkkoneuvostoa hallinnon, talouden ja omaisuuden sekä kiinteistöjen ja hautaustoimen hoitamisessa. Taloustoimisto hoitaa talous- ja henkilöstöhallintoa yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa.
Tavoite 2019	1) Henkilöstö- ja koulutus suunnitelman laatiminen. 2) Suorituslisäjärjestelmän käyttöönotto. 3) Työhyvinvoinnin ja tuottavuuden edellytysten turvaaminen. 4) Tilintarkastusyhteisön uudelleevalinta.
Toteutus	1) Ennakoidaan seurakunnan toiminnassa tapahtuvat muutokset ja koulutustarpeet, joiden perusteella laaditaan pitkän aikavälin suunnitelma. 2) Arviointiaineiston muodostaminen ja siihen liittyvien kyselyiden järjestäminen. Syksyllä 2019 järjestelmän toimivuuden tarkastelu ennen seuraavan arviointijakson alkua. 3) Jalkautetaan jatkuvan kehittämisen malleja ja edistetään työelämän laatua sekä suurilla että pienillä arkisilla parannuksilla. 4) Tarjouspyyntö hallinnon ja talouden tarkastuspalveluista
Toiminta- suunnitelma 2020 - 2021	Siirrytään mahdollisimman pitkälle sähköiseen arkistointiin ja parannetaan asiakirjahallintoa. Hoidetaan talous- ja henkilöstöhallintoa edelleen yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa.

Yhteistyötoimikuntaan kuuluu työsuojelupäällikkö, luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutetut. Toimikausi on 2018-2021 ja toimikunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa käsittelemään työsuojelua ja työturvallisuutta koskevia asioita.

Seurakunnan tilintarkastusyhteisönä 2015-2018 toimii KPMG Julkishallinnon palvelut Oy ja vastuullisena tilintarkastajana Mari Säynätjoki.

Taloushallinto	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	72,38				
Vuokratuotot	47,28				
Muut toimintatuotot	25,10				
Toimintakulut	-104 693,15	-101 930,00	-89 440,00	-89 700,00	-89 700,00
Henkilöstökulut	-71 970,22	-65 430,00	-58 040,00	-58 300,00	-58 300,00
Palkat ja palkkiot	-56 971,45	-52 010,00	-46 810,00	-47 020,00	-47 020,00
Henkilösivukulut	-15 081,89	-13 420,00	-11 230,00	-11 280,00	-11 280,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	83,12				
Palvelujen ostot	-28 194,36	-32 450,00	-27 300,00	-27 300,00	-27 300,00
Vuokrakulut	-3 634,37	-3 750,00	-3 800,00	-3 800,00	-3 800,00
Aineet ja tarvikkeet	-348,75	-300,00	-300,00	-300,00	-300,00
Ostot tilikauden aikana	-348,75	-300,00	-300,00	-300,00	-300,00
Muut toimintakulut	-545,45				
TOIMINTAKATE	-104 620,77	-101 930,00	-89 440,00	-89 700,00	-89 700,00
VUOSIKATE	-104 620,77	-101 930,00	-89 440,00	-89 700,00	-89 700,00
Sisäiset vyörytyserät	104 620,77				

Tilintarkastus	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintakulut	-4 311,77	-3 450,00	-4 450,00	-4 450,00	-4 450,00
Palvelujen ostot	-4 300,45	-3 300,00	-4 300,00	-4 300,00	-4 300,00
Aineet ja tarvikkeet	-11,32	-150,00	-150,00	-150,00	-150,00
Ostot tilikauden aikana	-11,32	-150,00	-150,00	-150,00	-150,00
TOIMINTAKATE	-4 311,77	-3 450,00	-4 450,00	-4 450,00	-4 450,00
VUOSIKATE	-4 311,77	-3 450,00	-4 450,00	-4 450,00	-4 450,00
Sisäiset vyörytyserät	4 311,77		0,00	0,00	0,00

Kirkonkirjojenpito	
Toiminta-ajatus	Kirkkolain mukaan kirkkoherranvirasto huolehtii kirkonkirjojen pitoon liittyvistä tehtävistä. Nämä ovat lain edellyttämiä viranomaistehtäviä, joista on huolehdittava kaikissa tilanteissa. Päätöksenteko kirkonkirjojen pitämistä koskevissa asioissa kuuluu kirkkoherralle.
Tavoite 2019	1) Jäsentiedon ylläpitäminen ja viranomaistehtävät hoidetaan Kirjuri-järjestelmän avulla kirkkohallituksen ohjeiden mukaisesti. 2) Kirkkohallituksen linjauksen mukaan tulevaisuudessa kirkonkirjojen pito toteutetaan alueellisissa keskusrekistereissä. Selvitetään vaihtoehtot mahdollisesta keskusrekisteriin liittymisestä.
Toteutus	1) Jäsenen ns. elää-todistus toimitetaan viimeistään toisena virastopäivänä tilauksesta. Sukuselvitykset tehdään tilausjärjestyksessä. Pääsääntöinen toimitusaika on enintään yksi viikko, ruuhkatilanteissa toimitusaika voi olla enintään kaksi viikkoa. Sukuselvitykset sukututkimusta varten toimitetaan vasta, kun muita tilauksia ei ole. 2) Ollaan yhteydessä Tampereen hiippakunnan alueella toimiviin keskusrekistereihin (Tampereen alueellinen keskusrekisteri ja Lahden seurakuntayhtymän keskusrekisteri) yhteistyön ja kustannusten selvittämiseksi.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Jatketaan edellisten vuosien tapaan, jos keskusrekisteriin liittyminen ei ole vielä ajankohtaista.

Kirkonkirjojenpito	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	9 372,29	8 800,00	8 800,00	8 800,00	8 800,00
Myyntituotot	3 951,97	3 100,00	3 100,00	3 100,00	3 100,00
Maksutuotot	5 400,00	5 700,00	5 700,00	5 700,00	5 700,00
Vuokratuotot	20,32				
Toimintakulut	-61 794,28	-26 070,00	-28 110,00	-26 210,00	-26 210,00
Henkilöstökulut	-52 558,76	-19 770,00	-21 810,00	-19 910,00	-19 910,00
Palkat ja palkkiot	-41 534,11	-15 510,00	-17 590,00	-16 060,00	-16 060,00
Henkilösivukulut	-11 077,22	-4 260,00	-4 220,00	-3 850,00	-3 850,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	52,57				
Palvelujen ostot	-7 151,72	-3 750,00	-3 750,00	-3 750,00	-3 750,00
Vuokratulut	-1 781,31	-1 950,00	-2 000,00	-2 000,00	-2 000,00
Aineet ja tarvikkeet	-104,49	-600,00	-550,00	-550,00	-550,00
Ostot tilikauden aikana	-104,49	-600,00	-550,00	-550,00	-550,00
Muut toimintakulut	-198,00				
TOIMINTAKATE	-52 421,99	-17 270,00	-19 310,00	-17 410,00	-17 410,00
VUOSIKATE	-52 421,99	-17 270,00	-19 310,00	-17 410,00	-17 410,00
Sisäiset vyörytyserät	-3 085,93				

Kirkkoherranvirasto	
Toiminta-ajatus	Kirkkoherranvirasto toimii asiakaspalvelupaikkana (esim. toimitusten varaukset, hautausasioiden sopiminen) ja seurakunnallisen toiminnan tukena (esim. ilmoittautumiset, luettelot, sisäinen tiedotus, postitus). Lisäksi se huolehtii osasta kirkkoherran hoitaman hallinnon tehtävistä ja yhteydenpidosta tuomiokapituliin.
Tavoite 2019 ja toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	<p>1) Huolehditaan hyvän palvelun toteutumisesta sekä asiakkaille että henkilöstölle. Toimistosihteerin poissa ollessa vähimmäisvaatimuksena on, että aukioloajat toteutuvat, puhelimeen vastataan, tarvittaessa asiakas ohjataan eteenpäin ja postista huolehditaan.</p> <p>2) Toimistosihteerin sijaisuudet pyritään hoitamaan yhteistyössä taloustoimiston kanssa.</p> <p>3) Huolehditaan seurakunnan tiedotteiden (kasteperheet, seurakuntaan muuttaneet, omaisille-tiedote) päivittämisestä.</p>
Toteutus	<p>1) Kirkkoherranvirasto avoinna asiakaspalvelua varten ma-to klo 9-13. Henkilöstölle virasto on avoinna myös muina toimistoaikoina.</p> <p>2) Taloustoimiston toimistosihteerin perehdytetään kirkkoherranviraston tehtäviin.</p> <p>3) Kirkkoherranviraston toimistosihteerin huolehtii tiedotteiden päivittämisestä yhdessä kirkkoherran ja tiedotuksesta vastaavan papin kanssa.</p>

Kirkkoherranvirasto	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	9 305,72	7 900,00	0,00	0,00	0,00
Maksutuotot	1 404,20	150,00	0,00	0,00	0,00
Vuokratuotot	1 172,77	950,00	0,00	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	6 728,75	6 800,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut	-79 177,21	-86 290,00	-34 120,00	-32 850,00	-32 850,00
Henkilöstökulut	-38 130,91	-39 840,00	-26 800,00	-25 530,00	-25 530,00
Palkat ja palkkiot	-30 213,35	-31 620,00	-21 620,00	-20 590,00	-20 590,00
Henkilösivukulut	-8 003,53	-8 220,00	-5 180,00	-4 940,00	-4 940,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	85,97				
Palvelujen ostot	-24 140,11	-33 400,00	-1 920,00	-1 920,00	-1 920,00
Vuokrakulut	-8 270,60	-7 250,00	-5 100,00	-5 100,00	-5 100,00
Sisäiset vuokrakulut	-2 405,60		0,00	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	-6 229,99	-5 800,00	-300,00	-300,00	-300,00
Ostot tilikauden aikana	-6 229,99	-5 800,00	-300,00	-300,00	-300,00
TOIMINTAKATE	-69 871,49	-78 390,00	-34 120,00	-32 850,00	-32 850,00
VUOSIKATE	-69 871,49	-78 390,00	-34 120,00	-32 850,00	-32 850,00
Sisäiset vyörytyserät	69 871,49				

Muu yleishallinto	
Toiminta-ajatus	Muu yleishallinto kattaa ne toimistotyön ja hallinnon kulut, jotka eivät kuulu muille hallinnon tehtäväalueille. Muun yleishallinnon tehtävänä on turvata tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille seurakunnan työntekijöille sekä edistää työhyvinvointia.
Tavoite 2019 ja toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	1) Ohjesääntöjen ajantasaistaminen. 2) Tietosuoja-asetukset ja tietoturvan kehittäminen. 3) TYHY-toiminnan ylläpito ja kehittäminen. Työhyvinvoinnin edistäminen on pitkäjänteistä tekemistä ja se kuuluu koko organisaatiolle.
Toteutus	1) Ohjesääntöjen läpikäynti ja päivittäminen tarpeen mukaan. 2) Huolehditaan tietosuoja-asetuksen sääntelyn mukaisista toimenpiteistä ja kehitetään käytäntöjä. 3) Kehitetään TYHY-toimintaa ulottumaan muuallekin kuin TYHY-päiville. Nostetaan aihetta esiin henkilöstökokouksissa ja mietitään yhdessä keinoja parantaa työssä viihtymistä.

Muu yleishallinto siirtyy 2019 takaisin omaksi kustannuspaikakseen kirkkoherranviraston tehtäväalueelta.

Muu yleishallinto	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot			9 095,00	9 095,00	9 095,00
Maksutuotot			1 345,00	1 345,00	1 345,00
Vuokratuotot			950,00	950,00	950,00
Tuet ja avustukset			6 800,00	6 800,00	6 800,00
Toimintakulut			-55 140,00	-55 390,00	-55 390,00
Henkilöstökulut			-14 190,00	-14 240,00	-14 240,00
Palkat ja palkkiot			-11 450,00	-11 490,00	-11 490,00
Henkilösivukulut			-2 740,00	-2 750,00	-2 750,00
Palvelujen ostot			-32 100,00	-32 300,00	-32 300,00
Vuokrakulut			-2 750,00	-2 750,00	-2 750,00
Aineet ja tarvikkeet			-6 100,00	-6 100,00	-6 100,00
Ostot tilikauden aikana			-6 100,00	-6 100,00	-6 100,00
TOIMINTAKATE			-46 045,00	-46 295,00	-46 295,00
VUOSIKATE			-46 045,00	-46 295,00	-46 295,00

2.3 Seurakunnallinen toiminta

Jumalanpalveluselämä	
Toiminta-ajatus	<p>Perimmäiseltä olemukseltaan kristillinen seurakunta on sanan ja sakramenttien jakamisen yhteisö. Siksi jumalanpalveluksen tulee olla seurakunnallisen toiminnan ydin, josta on yhteys kaikkeen muuhun seurakunnalliseen toimintaan.</p> <p>Parhaimmillaan jumalanpalvelus on sekä seurakuntalaisille, luottamushenkilöille että työntekijöille levon, voimavarojen ja vastuullisen elämänsentien lähde. Tämän saavuttamiseksi on syytä keskittää huomiota jumalanpalvelusten huolelliseen suunnitteluun ja toteutukseen sekä jumalanpalvelusopetukseen.</p>
Tavoite 2019	<p>1) Perustavoite on, että mahdollisimman moni löytäisi tiensä yhteiseen jumalanpalvelukseen.</p> <p>2) Jumalanpalvelus koetaan tärkeäksi osaksi seurakuntayhteyttä ja voimanlähteeksi arkeen eri ikäisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien seurakuntalaisten kesken.</p> <p>3) Kaikki seurakunnan toimintamuodot liittyvät jumalanpalveluselämään.</p>
Toteutus	<p>1) Kutsutaan ihmisiä kirkkoon ja tarjotaan tehtäviä vapaaehtoisille jumalanpalvelusten toteuttajina ja kirkkokahvitusten järjestäjinä. Järjestetään vapaaehtoisille perehdytystä eri palvelutehtäviin messuissa ja jumalanpalveluksissa.</p> <p>2) Kiinnitetään huomiota jumalanpalvelusten huolelliseen suunnitteluun ja toteutukseen.</p> <p>3) Kehitetään jumalanpalvelusopetusta linkittyen kaikkiin toimintamuotoihin vauvasta vaariin. Järjestetään erityisjumalanpalveluksia.</p>
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Jatketaan jumalanpalveluselämän kehittämistä.

Jumalanpalveluselämä	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	1 075,36				
Korvaukset	1 000,04				
Maksutuotot	44,64				
Vuokratuotot	30,68				
Toimintakulut	-124 234,20	-66 910,00	-69 160,00	-69 420,00	-69 420,00
Henkilöstökulut	-56 645,24	-56 230,00	-60 110,00	-60 370,00	-60 370,00
Palkat ja palkkiot	-44 827,23	-44 600,00	-48 480,00	-48 690,00	-48 690,00
Henkilösivukulut	-11 892,63	-11 630,00	-11 630,00	-11 680,00	-11 680,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	74,62				
Palvelujen ostot	-2 639,48	-2 960,00	-2 750,00	-2 750,00	-2 750,00
Vuokratkulut	-2 489,02	-2 520,00	-2 600,00	-2 600,00	-2 600,00
Sisäiset vuokratkulut	-58 590,19				
Aineet ja tarvikkeet	-3 870,27	-5 200,00	-3 700,00	-3 700,00	-3 700,00
Ostot tilikauden aikana	-3 870,27	-5 200,00	-3 700,00	-3 700,00	-3 700,00
TOIMINTAKATE	-123 158,84	-66 910,00	-69 160,00	-69 420,00	-69 420,00
VUOSIKATE	-123 158,84	-66 910,00	-69 160,00	-69 420,00	-69 420,00
Sisäiset vyörytyserät	-39 523,36				

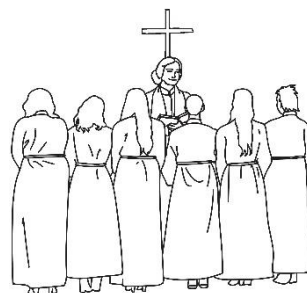
Hautaansiunaaminen	
Toiminta-ajatus	Hautaan siunaamisessa noudatetaan Hautaustoimilain lisäksi Kirkkolain ja -järjestyksen säädöksiä sekä Kirkollisten toimitusten kirjaa ja sen ohjeita. Hautaan siunaaminen on ehkä kaikkein arvostetuin kirkollinen toimitus. Siinä kohdataan ihminen usein hyvinkin herkässä ja haavoittuvassa tilassa. Tämän huomioon ottaminen on ensiarvoisen tärkeää koko hautaan siunaamisen ja hautauksen prosessissa.
Tavoite 2019	1) Paneudutaan yksilöllisesti omaisten kohtaamiseen toimituskeskustelussa, itse toimituksessa ja muistotilaisuudessa ja myös hautaukseen liittyvissä eri palvelutilanteissa. Otetaan huomioon omaisten toivomukset käytännön mahdollisuuksien mukaan. 2) Tapauskohtaisesti arvioidaan tarve lisäyhteydenottoihin ja tarvittaessa etsitään vertaistukea tai muuta apua.
Toteutus	1) Toimituskeskustelut käydään joko seurakunnan tiloissa tai vainajan lähiomaisten luona toivomusten mukaisesti. Pääsääntöisesti pappi osallistuu muistotilaisuuteen omaisten kutsuessa. Kanttori osallistuu kutsuttaessa, mikäli se on aikataulullisesti mahdollista. 2) Tuetaan omaisia, tarvittaessa tarjotaan ja annetaan keskusteluapua; toivottaessa vietetään rukoushetki.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Jatketaan hyviksi havaittuja käytäntöjä ja pyritään palvelemaan seurakuntalaisia herkässä tilanteessa mahdollisimman hyvin muistaen sielunhoidollisen näkökulman.

Hautaansiunaaminen	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	38,40				
Maksutuotot	38,40				
Toimintakulut	-71 556,26	-36 630,00	-38 880,00	-39 050,00	-39 050,00
Henkilöstökulut	-35 059,63	-34 600,00	-36 930,00	-37 100,00	-37 100,00
Palkat ja palkkiot	-27 737,61	-27 440,00	-29 790,00	-29 920,00	-29 920,00
Henkilösivukulut	-7 371,35	-7 160,00	-7 140,00	-7 180,00	-7 180,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	49,33				
Palvelujen ostot	-1 503,91	-1 630,00	-1 550,00	-1 550,00	-1 550,00
Vuokrakulut	-40,94				
Sisäiset vuokrakulut	-34 341,29				
Aineet ja tarvikkeet	-610,49	-400,00	-400,00	-400,00	-400,00
Ostot tilikauden aikana	-610,49	-400,00	-400,00	-400,00	-400,00
TOIMINTAKATE	-71 517,86	-36 630,00	-38 880,00	-39 050,00	-39 050,00
VUOSIKATE	-71 517,86	-36 630,00	-38 880,00	-39 050,00	-39 050,00
Sisäiset vyörytyserät	-22 948,35				

Muut kirkolliset toimitukset	
Toiminta-ajatus	Tärkeimmät muut kirkolliset toimitukset ovat kaste, avioliittoon vihkiminen ja konfirmaatio. Lisäksi kirkollisiin toimituksiin kuuluu mm. avioliiton siunaaminen, kodin siunaaminen, yksityinen rippi ja ehtoollinen sairaan luona, erilaisiin elämänvaiheisiin liittyvät rukoushetket kuten häpäivän vietto, uuden toimitilan valmistuminen jne.
Tavoite 2019	Kohdataan ihmiset laadukkaasti heille ainutlaatuisissa elämäntilanteissa. Rohkaistaan seurakuntalaisia olemaan mukana toteutuksessa esimerkiksi lukemalla Raamatun tekstejä ja rukouksia sekä osallistumaan musiikkivalintoihin.
Toteutus	Toimituskeskusteluissa paneudutaan käytännön asioihin, toimitusten merkitykseen ja sisältöön sekä seurakuntalaisten elämänskysmyksiin. Kastekoteihin jaetaan kaste-kynttilä ja kirja (Kotien rukouskirja tai 'Kirkkovoosi lapsen kanssa' -kirja tai Kastevir-sikirja tai muu sopiva kirja). Vihittäville annetaan vihkiraamattu. Rippikouluryhmät isosineen ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa konfir-maatiomessuja.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Jatketaan luontevaksi muotoutuneita käytäntöjä ja aktivoidaan seurakuntalaisia osal-listumaan. Hoidetaan kirkolliset toimitukset huolellisesti ja henkilökohtaisesti ja py-ritään välittämään seurakuntalaisille mahdollisuus pyhän kokemiseen.

Muut kirkolliset toimitukset	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	29,76				
Maksutuotot	29,76				
Toimintakulut	-65 450,43	-39 650,00	-42 870,00	-43 040,00	-43 040,00
Henkilöstökulut	-36 301,07	-35 500,00	-39 220,00	-39 390,00	-39 390,00
Palkat ja palkkiot	-28 719,32	-28 150,00	-31 630,00	-31 770,00	-31 770,00
Henkilösivukulut	-7 631,33	-7 350,00	-7 590,00	-7 620,00	-7 620,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	49,58				
Palvelujen ostot	-1 682,35	-2 100,00	-1 750,00	-1 750,00	-1 750,00
Vuokratulut	-26,56				
Sisäiset vuokratulut	-24 753,13				
Aineet ja tarvikkeet	-2 687,32	-2 050,00	-1 900,00	-1 900,00	-1 900,00
Ostot tilikauden aikana	-2 687,32	-2 050,00	-1 900,00	-1 900,00	-1 900,00
TOIMINTAKATE	-65 420,67	-39 650,00	-42 870,00	-43 040,00	-43 040,00
VUOSIKATE	-65 420,67	-39 650,00	-42 870,00	-43 040,00	-43 040,00
Sisäiset vyörytyserät	-21 311,63				

Aikuistyö ja muut seurakuntatilaisuudet	
Toiminta-ajatus	Hattulalaisille tarjotaan mahdollisuutta oman paikan löytämiseen seurakunnan elämässä. Aikuistyöhön luetaan säännöllisesti kokoontuvat ja sitoutumista edellyttävät pienryhmät ja toisaalta nimenomaan aikuisille tarkoitettu retki-, leiri-, kurssi- ja rettiittitoiminta (joita kaikkia Hattulan seurakunta ei kykene yksin järjestämään). Muihin seurakuntatilaisuuksiin luetaan kaikille avoin toiminta, jolla tarjotaan mahdollisuus pyhän kokemiseen, keskinäisen yhteyden rakentumiseen ja tietopuoliseen kristittyinä kasvamiseen ilman säännölliseen toimintaan sitoutumista.
Tavoite 2019	1) Aikuisten pienryhmätoiminnan jatkuminen, tarvittaessa muokkaamalla toimintatapaa hattulalaisille paremmin soveltuvaksi. 2) Kristillinen julistus, opetus ja seurakuntayhteyden kokeminen saatetaan myös laitoksissa, palvelukodeissa ja syrjäisemmissä kylissä asuvien ulottuville. 3) Koko seurakuntaa kutsuvien tilaisuuksien järjestäminen eri yhteistyötahojen kanssa sekä seurakunnan omien pappien raamattuluentojen sarja.
Toteutus	1) Uskonkysymysten pohdintaryhmän toiminta jatkuu, tarvittaessa tähänastista toimintatapaa muuttaen (kuitenkin niin, että päävastuu on muilla kuin seurakunnan työntekijöillä). 2) Laitosten ja palvelukotien hartaushetkien ja kyläkohtaisten kinkerien järjestäminen. 3) Yhteistyö paikallisten järjestöjen kanssa (mm. Vanamajan illat, Metsäkirkko) ja helluntaiseurakunnan kanssa. Omat papit suunnittelevat keskenään raamattuluentosarjan ja toteuttavat sen vuorotellen.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Jatketaan hyväksi havaittuja toimintamuotoja sekä lisätään toimintaan erilaisia teemailtoja.

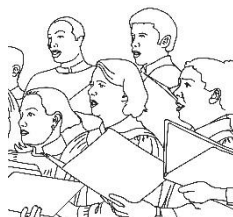
Aikuistyö ja Muut seurakuntatilaisuudet	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	21,12				
Maksutuotot	21,12				
Toimintakulut	-33 064,83	-30 150,00	-31 090,00	-31 210,00	-31 210,00
Henkilöstökulut	-30 884,33	-26 530,00	-28 890,00	-29 010,00	-29 010,00
Palkat ja palkkiot	-24 623,44	-21 050,00	-23 300,00	-23 400,00	-23 400,00
Henkilösivukulut	-6 307,93	-5 480,00	-5 590,00	-5 610,00	-5 610,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	47,04				
Palvelujen ostot	-1 473,94	-2 535,00	-1 600,00	-1 600,00	-1 600,00
Vuokrakulut	-36,01	-70,00			
Aineet ja tarvikkeet	-670,55	-1 015,00	-600,00	-600,00	-600,00
Ostot tilikauden aikana	-670,55	-1 015,00	-600,00	-600,00	-600,00
TOIMINTAKATE	-33 043,71	-30 150,00	-31 090,00	-31 210,00	-31 210,00
VUOSIKATE	-33 043,71	-30 150,00	-31 090,00	-31 210,00	-31 210,00
Sisäiset vyörytyserät	-11 732,16				

Tiedotus ja viestintä	
Toiminta-ajatus	Tiedotus tekee seurakunnan toiminnan laadukkaalla, asiallisella mutta myös haus- kalla tavalla tunnetuksi ja auttaa ihmisiä pääsemään osalliseksi seurakunnan sano- masta ja seurakuntayhteydestä.
Tavoite 2019	1) Tiedot seurakunnan yksittäisistä tilaisuuksista ovat paikkakuntalaisille helposti löydettävissä painetusta mediasta. 2) Tiedot seurakunnan lähikuukausien tilaisuuksista ja toiminnan kokonaisuudesta ovat löydettävissä ajantasaisina verkkosivuilta. 3) Sosiaalisessa mediassa pidetään seurakuntaelämää esillä iloisella ilmeellä some- tiimin laatiman strategian mukaan.
Toteutus	1) Seurakunnan jumalanpalveluksista ja muista tilaisuuksista ilmoitetaan säännölli- sesti sanomalehdissä (jumalanpalvelukset Hämeen Sanomissa tiistaisin, toiminnasta laajemmin Kaupunki uutisissa lähes joka viikko ja Hattulaan.fi:ssä kerran kuussa) sekä neljästi vuodessa jaettavassa painetussa kausiesitteessä. 2) Pidetään seurakunnan verkkosivut ajan tasalla, niin että siellä on kattavasti tietoa. Lisäksi kerrotaan seurakuntaelämästä sosiaalisessa mediassa. 3) Kirkkojen ilmoitustaulut ja seurakunnan painetut esitteet pidetään ajan tasalla.
Toiminta- suunnitelma 2020 - 2021	Jatketaan kuten vuonna 2019. Viimeistään vuonna 2021 kuitenkin arvioidaan, onko tarkoituksenmukaista jatkaa sanomalehti-ilmoittelua entisessä laajuudessaan. Seura- kunnan verkkosivuja kehitetään kirkkohallituksen viestinnän Lukkari-tiimin ohjauk- sessa. Hyödynnetään uutta teknologiaa esimerkiksi valtuuston kokousten suoratois- toon vuodesta 2021 eteenpäin.

Tiedotus ja viestintä	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	4 218,60				
Maksutuotot	31,20				
Vuokratuotot	25,15				
Muut toimintatuotot	4 162,25				
Toimintakulut	-46 930,88	-46 830,00	-45 840,00	-45 890,00	-45 890,00
Henkilöstökulut	-13 286,60	-11 270,00	-11 540,00	-11 590,00	-11 590,00
Palkat ja palkkiot	-10 498,83	-8 950,00	-9 330,00	-9 370,00	-9 370,00
Henkilösivukulut	-2 802,45	-2 320,00	-2 210,00	-2 220,00	-2 220,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	14,68				
Palvelujen ostot	-31 366,28	-31 270,00	-31 000,00	-31 000,00	-31 000,00
Vuokrakulut	-2 165,53	-2 200,00	-2 300,00	-2 300,00	-2 300,00
Aineet ja tarvikkeet	-112,47	-340,00	-200,00	-200,00	-200,00
Ostot tilikauden aikana	-112,47	-340,00	-200,00	-200,00	-200,00
Annetut avustukset		-1 750,00	-800,00	-800,00	-800,00
TOIMINTAKATE	-42 712,28	-46 830,00	-45 840,00	-45 890,00	-45 890,00
VUOSIKATE	-42 712,28	-46 830,00	-45 840,00	-45 890,00	-45 890,00
Sisäiset vyörytyserät	-14 307,25				

Musiikki	
Toiminta-ajatus	Luodaan yhteyttä, julistetaan ilosanomaa ja lohdutetaan murheellisia tarjoten elävää kirkkomusiikkia kuunneltavaksi, laulettavaksi ja soitettavaksi. Kaikessa musiikkitoiminnassa on mukana myös musiikkikasvatuksellinen näkökulma.
Tavoite 2019	1) Lisätään mahdollisuuksia elävän kirkkomusiikin kuuntelemiseen, laulamiseen ja soittamiseen. 2) Madalletaan kynnystä osallistumiseen. 3) Kehitetään yhteistyötä eri työalojen ja muiden alueen toimijoiden kanssa.
Toteutus	1) Tarjotaan lapsiperheille musisoimishetkiä kirkossa (kirkkomuskari). 2) Lisätään musiikkiryhmien (Pyhän Ristin kuoro, Hattulan Kirkkolaulajat, Eloisat-laulukerho, Keskiaikainen kelloyhtye ja Kaikille avoimet kelloyhtyeet) osallistumista seurakunnan tilaisuuksiin. 3) Järjestetään kirkkokonsertteja ja muita musiikkitilaisuuksia, myös eri toimijoiden yhteistyönä (mm. ISKO:n kanssa Nuoren seurakunnan veisut) ja unohtamatta sivukyliä (mm. Kauneimmat joululaulut).
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Erityisesti kirkkomuskarin ja soitinyhtyeiden kehittämiseen panostetaan. Lisätään kitaramusiikkitilaisuuksia.

Musiikki	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	3 728,58	1 000,00	1 600,00	1 600,00	1 600,00
Korvaukset	776,86				
Vuokratuotot	26,62				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	2 925,10	1 000,00	1 600,00	1 600,00	1 600,00
Toimintakulut	-58 529,49	-41 700,00	-40 110,00	-40 210,00	-40 160,00
Henkilöstökulut	-24 404,70	-23 900,00	-24 410,00	-24 510,00	-24 510,00
Palkat ja palkkiot	-19 330,67	-18 970,00	-19 710,00	-19 790,00	-19 790,00
Henkilösivukulut	-5 104,27	-4 930,00	-4 700,00	-4 720,00	-4 720,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	30,24				
Palvelujen ostot	-7 922,16	-7 400,00	-7 950,00	-7 950,00	-7 900,00
Vuokrakulut	-2 787,30	-2 800,00	-2 150,00	-2 150,00	-2 150,00
Sisäiset vuokrakulut	-17 242,42				
Aineet ja tarvikkeet	-1 172,91	-2 600,00	-1 600,00	-1 600,00	-1 600,00
Ostot tilikauden aikana	-1 172,91	-2 600,00	-1 600,00	-1 600,00	-1 600,00
Annetut avustukset	-5 000,00	-5 000,00	-4 000,00	-4 000,00	-4 000,00
TOIMINTAKATE	-54 800,91	-40 700,00	-38 510,00	-38 610,00	-38 560,00
VUOSIKATE	-54 800,91	-40 700,00	-38 510,00	-38 610,00	-38 560,00
Sisäiset vyörytyserät	-18 446,83				

Päiväkerho, pyhäkoulu ja muu lapsi- ja nuorisotyö	
Toiminta-ajatus	Kerrotaan lapsille rakastavasta Jumalasta, tuetaan kotien kristillistä kasvatusta ja perheiden seurakuntayhteyttä. Lasta rohkaistaan kysymään, pohtimaan ja kertomaan omia ajatuksiaan. Luodaan turvallinen ilmapiiri sekä toimintaympäristö.
Tavoite 2019	1) Järjestetään laadukasta ja turvallista varhaiskasvatusta. 2) Kohdataan kaikki hattulalaiset lapset. 3) Kehitetään perheiden jumalanpalveluksia ja pyhäkouluhetkiä. 4) Päivitetään seurakunnan varhaiskasvatussuunnitelma eli VASU.
Toteutus	1) Omat perhe- ja päiväkerhot. 2) Vierailut Hattulan kunnan varhaiskasvatuksessa (päiväkodit). 3) Lapsiperheiden jumalanpalvelukset, retket ja tapahtumat. 4) Yhteistyö muiden varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Annetaan laadukas vaihtoehto kunnan järjestämälle varhaiskasvatukselle, esim. päivä- ja perhekerhot. Kunnan varhaiskasvatuksessa vierailuja tehdään edelleen, huomioon ottaen kunnan VASU.

Perhe- ja päiväkerhon toimitila Puuhis toimii vuokratiloissa (Parolantie 37).

Päiväkerho, Pyhäkoulu ja Muu lapsi- ja nuorisotyö	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	1 707,96	1 200,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Maksutuotot	1 707,96	1 200,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Toimintakulut	-135 237,76	-135 400,00	-130 640,00	-131 050,00	-131 050,00
Henkilöstökulut	-93 132,17	-97 650,00	-93 640,00	-94 050,00	-94 050,00
Palkat ja palkkiot	-75 021,64	-77 480,00	-75 530,00	-75 860,00	-75 860,00
Henkilösivukulut	-19 887,67	-20 170,00	-18 110,00	-18 190,00	-18 190,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 777,14				
Palvelujen ostot	-8 468,01	-9 900,00	-9 400,00	-9 400,00	-9 400,00
Vuokratulut	-22 396,19	-20 900,00	-20 800,00	-20 800,00	-20 800,00
Sisäiset vuokratulut	-4 241,09				
Aineet ja tarvikkeet	-6 447,50	-6 750,00	-6 400,00	-6 400,00	-6 400,00
Ostot tilikauden aikana	-6 447,50	-6 750,00	-6 400,00	-6 400,00	-6 400,00
Muut toimintakulut	-552,80	-200,00	-400,00	-400,00	-400,00
TOIMINTAKATE	-133 529,80	-134 200,00	-129 140,00	-129 550,00	-129 550,00
VUOSIKATE	-133 529,80	-134 200,00	-129 140,00	-129 550,00	-129 550,00
Sisäiset vyörytyserät	-45 520,96				

Varhaisnuorisotyö	
Toiminta-ajatus	Tarjotaan laadukasta, huomioonottavaa ja kristillistä sanomaa välittävää toimintaa alakouluikäisille lapsille. Ollaan taho, joka näkee, kuuntelee ja kohtaa lapsia ja pyhäytyy olemaan heidän kanssaan.
Tavoite 2019	1) Vastataan paremmin lasten leiripaikkojen tarpeeseen. 2) Kehitetään työtä tarjoamalla uutta tapahtumaa lapsille. 3) Kehitetään lasten parissa tehtävää nettityötä. Uutena työmuotona käynnistetään tukihenkilötoimintaa koulukiusatuille nuorille sosiaalisen median kautta.
Toteutus	1) Vaihetaan lasten syysleirit syyslomalle, jonne voidaan tarpeen vaatiessa lisätä ylimääräinen leiri, mikäli osallistujia on paljon. 2) Osallistutaan valtakunnalliseen Yö kirkossa- tapahtumaan marraskuussa. Tapahtuma on suunnattu 4-6 luokkalaisille. 3) Ollaan mukana Nuori Kirkko ry:n pilottihankkeessa luomassa ja kehittämässä lapsille tarkoitettua nettisivustoa. Ollaan aktiivisia kanavissa, joissa lapset viettävät aikaansa. Osallistutaan yhteistyössä kunnan kanssa sosiaalisessa mediassa käynnistettävän koulukiusattujen tukihenkilötoimintaan erityisesti siinä vaiheessa, kun toiminta laajenee alakouluikäisten pariin.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Varhaisnuorisotyö jatkaa nettityön kehittämistä ja muilta osin jatkaa toimintaa entisellään.

Varhaisnuorisotyö	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	1 660,99	1 050,00	1 450,00	1 450,00	1 450,00
Maksutuotot	1 635,84	1 050,00	1 450,00	1 450,00	1 450,00
Vuokratuotot	25,15				
Toimintakulut	-43 881,46	-42 640,00	-43 180,00	-43 270,00	-43 270,00
Henkilöstökulut	-27 451,18	-27 690,00	-27 080,00	-27 170,00	-27 170,00
Palkat ja palkkiot	-22 162,00	-21 970,00	-21 850,00	-21 920,00	-21 920,00
Henkilösivukulut	-5 551,96	-5 720,00	-5 230,00	-5 250,00	-5 250,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	262,78				
Palvelujen ostot	-5 273,19	-4 700,00	-4 900,00	-4 900,00	-4 900,00
Vuokratulut	-3 266,34	-3 250,00	-3 300,00	-3 300,00	-3 300,00
Aineet ja tarvikkeet	-7 745,95	-6 900,00	-7 750,00	-7 750,00	-7 750,00
Ostot tilikauden aikana	-7 745,95	-6 900,00	-7 750,00	-7 750,00	-7 750,00
Muut toimintakulut	-144,80	-100,00	-150,00	-150,00	-150,00
TOIMINTAKATE	-42 220,47	-41 590,00	-41 730,00	-41 820,00	-41 820,00
VUOSIKATE	-42 220,47	-41 590,00	-41 730,00	-41 820,00	-41 820,00
Sisäiset vyörytyserät	-14 554,09				

Koulu- ja oppilaitostyö	
Toiminta-ajatus	Kohdataan koulujen ja lukion sekä ammatillisten oppilaitosten opiskelijoita ja opettajia. Koulutyön kautta tehdään näkyväksi seurakuntaa, opetetaan kristillistä uskoa, elämäntapaa, arvomaailmaa ja traditioita.
Tavoite 2019	1) Lisätään alakoulujen oppilaiden tietämystä omasta seurakunnasta. 2) Yläkoulun Vanhemmuuden tukipuiden kehittäminen. 3) Opiskelijoiden opiskeluhyvinvoinnin lisääminen Lepaan oppilaitoksessa.
Toteutus	1) Tarjotaan kouluille mahdollisuutta pyytää koulujen kanssa yhteistyötä tekevien työntekijöiden vierailuja uskonnontunneilla, kun aiheena on oma seurakunta. 2) Yhteistyötoimijoiden kanssa päivitetään formaattia kohtaamaan tämän hetken tarpeet. 3) Oppilaitospastorin päivystysten aloittaminen Lepaan oppilaitoksessa.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Pyrkimys pitää yhteydet kouluihin edelleen avoimin seurakunnalle ja päästä jatkaamaan hyvää ja tavoitettavaa työtä kouluissa ja oppilaitoksissa.

Koulu ja oppilaitostyö	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	96,72				
Maksutuotot	96,72				
Toimintakulut	-32 054,66	-31 720,00	-28 120,00	-28 230,00	-28 230,00
Henkilöstökulut	-28 886,53	-29 450,00	-25 120,00	-25 230,00	-25 230,00
Palkat ja palkkiot	-22 995,60	-23 380,00	-20 260,00	-20 350,00	-20 350,00
Henkilösivukulut	-6 112,26	-6 070,00	-4 860,00	-4 880,00	-4 880,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	221,33				
Palvelujen ostot	-2 653,12	-1 800,00	-2 350,00	-2 350,00	-2 350,00
Vuokrakulut	-17,83		-150,00	-150,00	-150,00
Aineet ja tarvikkeet	-497,18	-470,00	-500,00	-500,00	-500,00
Ostot tilikauden aikana	-497,18	-470,00	-500,00	-500,00	-500,00
TOIMINTAKATE	-31 957,94	-31 720,00	-28 120,00	-28 230,00	-28 230,00
VUOSIKATE	-31 957,94	-31 720,00	-28 120,00	-28 230,00	-28 230,00
Sisäiset vyörytyserät	-11 278,10				

Rippikoulutyö	
Toiminta-ajatus	Järjestetään Kirkkojärjestyksen velvoittamaa rippikoulua eli kasteopetusta, jossa nuoria perehdytetään kirkon yhteiseen uskoon ja ohjataan elämään seurakunnan yhteydessä. Opetetaan kristillistä uskoa, elämäntapaa, arvomaailmaa ja traditioita. Rippikoulun sisällön ja keston määrittelee piispainkokouksen vahvistama ”Suuri ihme - Rippikoulusuunnitelma 2017. Elämää Jumalan kasvojen edessä”. Rippikoulutyöllä on v. 2004 tuomiokapitulissa vahvistettu johtosääntö.
Tavoite 2019	1) Pyritään saamaan rippikouluun koko ikäluokka. 2) Kehitetään rippikoulun seurakuntaan tutustumisjaksoa ja rippikoulutapahtumia nuoria innostavaksi. 3) Pyritään järjestämään monipuolista ja nuoria innostavaa opetusta ja sitouttamaan nuoria seurakuntaelämään. 4) Kehitetään yhteydenpitoa perheisiin.
Toteutus	1) Tiedotetaan rippikoulusta ikäluokalle mahdollisimman kattavasti. 2) Otetaan mukaan rippikoululaisia toteuttamaan esim. messua. Leireille järjestetään Seikkailu, joka innostaa rippikoululaisia ja isosia seurakunnan toimintaan. 3) Järjestetään yhteisesti Juonnettu jumis, Musatapahtuma, Diakoniatapahtuma ja Lähetystapahtuma. 4) Kutsutaan vanhempia mukaan muihinkin tilanteisiin kuin vanhempieniltaan.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Järjestetään edelleen Kirkkojärjestyksen velvoittamaa rippikoulua eli kasteopetusta, jossa nuoria perehdytetään kirkon yhteiseen uskoon ja ohjataan elämään seurakunnan yhteydessä. Rippikoulun toteutus mahdollisimman monipuolisesti ja koko ikäluokan tavoittaen. Yritetään löytää uusia toimintamuotoja, joilla nuoria saadaan innostumaan seurakunnan toiminnasta.

Rippikoulu	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	10 465,25	11 180,00	11 760,00	11 200,00	11 200,00
Maksutuotot	10 407,40	11 180,00	11 760,00	11 200,00	11 200,00
Vuokratuotot	25,15				
Muut toimintatuotot	32,70				
Toimintakulut	-176 868,64	-126 410,00	-139 710,00	-139 840,00	-139 840,00
Henkilöstökulut	-100 063,03	-94 670,00	-104 660,00	-105 040,00	-105 040,00
Palkat ja palkkiot	-79 971,73	-75 060,00	-84 410,00	-84 710,00	-84 710,00
Henkilösivukulut	-20 495,91	-19 610,00	-20 250,00	-20 330,00	-20 330,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	404,61				
Palvelujen ostot	-11 008,83	-13 280,00	-14 280,00	-14 130,00	-14 130,00
Vuokrakulut	-2 424,64	-2 600,00	-2 250,00	-2 250,00	-2 250,00
Sisäiset vuokrakulut	-45 417,57				
Aineet ja tarvikkeet	-17 479,57	-15 860,00	-18 520,00	-18 420,00	-18 420,00
Ostot tilikauden aikana	-17 479,57	-15 860,00	-18 520,00	-18 420,00	-18 420,00
Muut toimintakulut	-475,00				
TOIMINTAKATE	-166 403,39	-115 230,00	-127 950,00	-128 640,00	-128 640,00
VUOSIKATE	-166 403,39	-115 230,00	-127 950,00	-128 640,00	-128 640,00
Sisäiset vyörytyserät	-57 790,74				

Nuorisotyö	
Toiminta-ajatus	Nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja ovat avoimien ovien toiminta Huilis ja isoskoulutus sekä nuorten aikuisten toiminta Echo. Nuorisotyö tarjoaa nuorille mahdollisuuksia osallistua seurakunnan toimintaan, rohkaisee vaikuttamaan siihen ja tapahtumiin ja auttaa nuoria löytämään oman paikkansa seurakunnassa.
Tavoite 2019	1) Kehitetään Huilistoimintaa enemmän nuorten tarpeita palvelevaksi. 2) Lisätään sosiaalisen median käyttöä nuorisotyössä. 3) Parannetaan nuorisotyön näkyvyyttä seurakunnan nettisivuilla.
Toteutus	1) Kartoitetaan Huiloksen aukioloaikojen (kellonajat) toiveita nuorilta ja päivitetään aukioloajat niiden mukaisiksi. Järjestetään teemallisia iltoja Huilikselle. 2) Viranhaltijat pitävät ajan tasalla tietoutensa ajankohtaisista some-ilmioistä ja opettelevat nuorten käyttämien sovellusten käytön työvälineeksi. 3) Viranhaltijat varaavat enemmän työaikaa nettisivujen päivittämiseen ja niiden markkinointiin nuorille.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Perustoiminnot jatkuvat edellisten vuosien malliin huomioiden Huiloksen aukioloaikojen mahdolliset muutokset. Some- ja nettinäkyvyyttä lisätään edelleen. Seurakunnan toimitilaratkaisut vaikuttavat suunnitelmavuosien toimintaan.

Nuorisotyön toimitila Huilis toimii vuokratiloissa (Jaakonkuja 5).

Nuorisotyö	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	149,47				
Maksutuotot	124,32				
Vuokratuotot	25,15				
Toimintakulut	-77 212,56	-54 270,00	-66 570,00	-66 760,00	-66 760,00
Henkilöstökulut	-36 521,53	-34 870,00	-47 170,00	-47 360,00	-47 360,00
Palkat ja palkkiot	-28 972,96	-27 650,00	-38 050,00	-38 210,00	-38 210,00
Henkilösivukulut	-7 618,50	-7 220,00	-9 120,00	-9 150,00	-9 150,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	69,93				
Palvelujen ostot	-6 379,38	-4 550,00	-4 550,00	-4 550,00	-4 550,00
Vuokrakulut	-6 069,21	-6 800,00	-6 800,00	-6 800,00	-6 800,00
Sisäiset vuokrakulut	-20 132,34				
Aineet ja tarvikkeet	-8 110,10	-8 050,00	-8 050,00	-8 050,00	-8 050,00
Ostot tilikauden aikana	-8 110,10	-8 050,00	-8 050,00	-8 050,00	-8 050,00
TOIMINTAKATE	-77 063,09	-54 270,00	-66 570,00	-66 760,00	-66 760,00
VUOSIKATE	-77 063,09	-54 270,00	-66 570,00	-66 760,00	-66 760,00
Sisäiset vyörytyserät	-24 655,74				

Erityisnuorisotyö	
Toiminta-ajatus	<i>"Rakasta minua eniten silloin kun ansaitseen sitä vähiten"</i> Erityisnuorisotyö on etsivää, kohtaavaa ja läsnä olevaa työtä, jossa toimitaan yhdessä niiden lasten, nuorten ja perheiden kanssa, jotka tarvitsevat elämässään erityistä tukea. Erityisnuorisotyötä toteuttamalla kirkko etsii myös kadottamaansa yhteyttä niihin nuoriin, jotka ovat kadottaneet yhteyden seurakuntaan. Näille nuorille on tär-

	keää saada kokea rinnalla kulkevalta ihmiseltä hyväksytyksi tulemisen tunne sellaisena kuin on kaikkine vikoineen ja heikkouksineen. Sen myötä myös Jumalan armon ja rakkauden kokemus tulee tutummaksi.
Tavoite 2019	1) Uutena työmuotona käynnistetään tukihenkilötoimintaa koulukiusatuille nuorille sosiaalisen median kautta. 2) Moottoripajatoiminnan kehittäminen tavoittamaan erityisesti tukea tarvitsevia nuoria ulkopuolisuuden ehkäisemiseksi. 3) KriisiSaappaan pilotointi nuorten kriisityönmuotona. KriisiSaapas on Palveluoperaatio Saappaalle kehitteillä oleva uusi työmuoto, jonka tarkoitus on akuuteissa kriisitilanteissa kohdata niitä nuoria, jotka eivät hakeudu olemassa oleviin kriisipalveluihin, vaan reagoivat kriisitilanteisiin kokoontumalla ulos ja käyttämällä pähteitä.
Toteutus	1) Toimintaa luodaan yhteistyössä Hattulan kunnan kanssa. Seurakunta on mukana kouluttamassa tukihenkilöitä koulukiusatuille nuorille, joita kohdataan sosiaaliseen mediaan luotavan työkalun avulla. 2) Moottoripajatoimintaan ohjataan erityisesti niitä nuoria, jotka herättävät erityistä huolta. Tarvittaessa toimintaan käydään tutustumassa yhdessä nuoren kanssa, jotta toimintaan lähtemisen kynnykset madaltuisi. Mahdollisuuksien mukaan viranhaltija osallistuu moottoripajojen kisa- ja työmatkoihin yhtenä työntekijänä. Kisa- ja työmatkat mahdollistavat tutustumisen saman henkisten nuorten välillä eri puolilla maata tuoden toimintaan ulkopuolisuuden ehkäisyn näkökulmaa myös sosiaalisten taitojen kautta. 3) Syksyllä 2019 järjestetään KriisiSaappaan vapaaehtoisuus- ja koulutus, johon rekrytoidaan tällaisesta työmuodosta kiinnostuneita aikuisia niin nykyisten Saapasvapaaehtoisten joukosta kuin muista seurakuntalaisista. Pilotoinnin tarkoitus on testata luotu koulutusmateriaali ja formaatti käytännössä ennen kuin se jalkautetaan valtakunnalliseksi. Erityisnuorisotyön viranhaltija on luomassa tätä työmuotoa vuoden 2018 koulutussuunnitelmassa olevien opintojen opinnäytetyönä.
Toimintasuunnitelma 2020 - 2021	Tukihenkilötoiminta laajennetaan koskemaan myös alakouluikäisiä koulukiusattuja lapsia. Muilta osin erityisnuorisotyön toimintaa jatketaan entiseen malliin.

Erityisnuorisotyö	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	215,79				
Maksutuotot	190,64				
Vuokratuotot	25,15				
Toimintakulut	-42 542,50	-37 820,00	-37 740,00	-37 870,00	-37 870,00
Henkilöstökulut	-27 886,09	-28 510,00	-26 440,00	-26 570,00	-26 570,00
Palkat ja palkkiot	-22 098,64	-22 630,00	-21 330,00	-21 430,00	-21 430,00
Henkilösivukulut	-5 878,51	-5 880,00	-5 110,00	-5 140,00	-5 140,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	91,06				
Palvelujen ostot	-4 844,68	-4 250,00	-5 070,00	-5 070,00	-5 070,00
Vuokratulot	-3 253,49	-3 190,00	-3 330,00	-3 330,00	-3 330,00
Sisäiset vuokratulot	-3 293,15		0,00	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	-3 265,09	-1 870,00	-2 900,00	-2 900,00	-2 900,00
Ostot tilikauden aikana	-3 265,09	-1 870,00	-2 900,00	-2 900,00	-2 900,00
TOIMINTAKATE	-42 326,71	-37 820,00	-37 740,00	-37 870,00	-37 870,00
VUOSIKATE	-42 326,71	-37 820,00	-37 740,00	-37 870,00	-37 870,00
Sisäiset vyörytyserät	-14 160,69		0,00	0,00	0,00

Diakonia	
Toiminta-ajatus	Diakonia on kristillistä palvelua, joka toteutuu ihmisten kohtaamisissa eri muodoissa. Sen kautta ihminen voi osallistua seurakunnan toimintaan ja kuulua yhteisöön, jossa voi tarkastella suhdettaan itseensä, lähimmäisiinsä ja Luojaansa. <i>"Lähimmäistemme kärsimykset, puute, tuskat vaikeat lahjojamme, voimiamme palvelukseen kutsuvat. Auta, että heitä emme huomaamatta jättäisi, jotta armokasvo-jasi pois et meistä kääntäisi." V. 432:3</i>
Tavoite 2019	1) Kohdata ihmisiä ja tarjota heille mahdollisuutta osallistua ja toimia seurakunnassa. Kohderyhmänä on erityisesti perhetyö. 2) Etsiä, lievittää ja poistaa hätää ja kärsimystä ihmisten keskuudessa. 3) Tehdä yhteistyötä eri työmuotojen ja toimijoiden kanssa (kunta, järjestöt, yhteistyökumppanit).
Toteutus	1) Järjestetään yksilö- ja ryhmätoimintotoimintaa (kotikäynnit, vastaanotto toiminta, kerhot, retket, leirit ja erilaiset tilaisuudet ja tapahtumat). 2) Ihmisten kokonaisvaltainen auttaminen (sosiaalinen, henkinen, psyykinen ja taloudellinen auttaminen). 3) Verkostoidutaan eri toimijoiden kanssa ja järjestetään yhdessä toimintoja.
Toimintasuunnitelma 2020 - 2021	Tavoitteena on diakonian perustehtävän hoitaminen ja työmuodon edelleen kehittämisen saadun palautteen mukaan. Eläkeläisille ja perheille suunnattuja leirejä jatketaan edellisen vuoden tapaan. Vuonna 2020 suunnitellaan järjestettäväksi seurakuntaretki yhdessä eri työmuotojen tai toisen seurakunnan kanssa.

Diakonia	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	7 031,27	7 000,00	10 540,00	10 540,00	10 540,00
Maksutuotot	3 936,00	3 100,00	7 100,00	7 100,00	7 100,00
Vuokratuotot	37,69		40,00	40,00	40,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	3 057,58	3 800,00	3 300,00	3 300,00	3 300,00
Muut toimintatuotot		100,00	100,00	100,00	100,00
Toimintakulut	-96 027,64	-94 390,00	-100 520,00	-100 740,00	-100 740,00
Henkilöstökulut	-48 178,04	-48 390,00	-52 920,00	-53 140,00	-53 140,00
Palkat ja palkkiot	-38 050,62	-38 400,00	-42 700,00	-42 880,00	-42 880,00
Henkilösivukulut	-10 182,66	-9 990,00	-10 220,00	-10 260,00	-10 260,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	55,24				
Palvelujen ostot	-18 266,48	-21 050,00	-22 700,00	-22 700,00	-22 700,00
Vuokrakulut	-4 171,61	-3 900,00	-4 400,00	-4 400,00	-4 400,00
Sisäiset vuokrakulut	-2 618,84				
Aineet ja tarvikkeet	-10 719,81	-12 550,00	-12 000,00	-12 000,00	-12 000,00
Ostot tilikauden aikana	-10 719,81	-12 550,00	-12 000,00	-12 000,00	-12 000,00
Annetut avustukset	-12 072,86	-8 500,00	-8 500,00	-8 500,00	-8 500,00
TOIMINTAKATE	-88 996,37	-87 390,00	-89 980,00	-90 200,00	-90 200,00
VUOSIKATE	-88 996,37	-87 390,00	-89 980,00	-90 200,00	-90 200,00
Sisäiset vyörytyserät	-30 881,82				

Sairaalasielunhoito ja palveleva puhelin	
Toiminta-ajatus	1) Sairaalasielunhoito on tehtävään koulutettujen virkavastuulla työskentelevien sairaalateologiensa toteuttamaa työtä. Tehtävää voidaan kuvata mm. sanoilla keskustelutuki, auttava, kokonaisvaltainen kohtaaminen. Työtä tehdään asiakaslähtöisesti. 2) Palveleva puhelin on Suomen vanhin auttava puhelin. Palvelut ovat valtakunnallisia, ja niistä vastaa yhteistoiminnassa noin 40 seurakuntien ylläpitämää Palvelevan puhelimen paikallista toimipistettä.
Tavoite 2019 ja toimintasuunnitelma 2020 - 2021	1) Tarjotaan mahdollisuutta henkilökohtaiseen keskusteluun ja osallistumista sielunhoidollisiin ryhmiin. Sairaalassa myös mahdollisuus pitää tarvittaessa kirkollinen toimitus esim. kaste tai rukoushetki. 2) Tarjotaan keskusteluapua kahdenkeskisten kohtaamisten lisäksi puhelimitse sekä netin ja chatin kautta.
Toteutus	1) Osallistutaan Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan sairaalasielunhoitotyöhön maksamalla hattulalaisten hoitopäiviin suhteutettu maksuosuus ko. työstä. Osallistutaan Kanta- ja Päijät-Hämeen yhteistoimintana järjestettävään alueelliseen kehitysvammaistyöhön maksamalla jäsenmäärään suhteutettu maksuosuus. Osallistutaan Kuopion seurakuntayhtymän organisoiman Niuvanniemen oikeuspsykiatriassa sairaalassa toteutettavan sairaalasielunhoidon kustannuksiin Hattulan seurakunnan alueella asuvien potilaiden hoitopäivien suhteessa. 2) Osallistutaan Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan Palvelevan Puhelimen yhteistoimintaan.

Sairaalasielunhoito	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintakulut	-5 230,51	-7 500,00	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00
Palvelujen ostot	-5 230,51	-7 500,00	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00
TOIMINTAKATE	-5 230,51	-7 500,00	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00
VUOSIKATE	-5 230,51	-7 500,00	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00

Palveleva puhelin	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintakulut	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00
Palvelujen ostot	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00
TOIMINTAKATE	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00
VUOSIKATE	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00	-990,00

Sielunhoito	
Toiminta-ajatus	Sielunhoito on ihmisen auttamista, tukemista ja lohduttamista elämän eri vaiheissa. Se on toivon kannattelua ilossa ja surussa, sairaudessa ja terveydessä. Sielunhoidon ulottuvuus on mukana useimmissa seurakunnan työntekijöiden ja seurakuntalaisten kohtaamisissa. Erityisesti se korostuu diakoniatyöntekijöiden ja pappien virkatehtävissä.
Tavoite 2019	1) Perustavoite on vastata seurakuntalaisten ajankohtaisiin sielunhoidon tarpeisiin eri työmuotojen tapaamisissa ja asiakaspalvelutyössä vastaanotoilla, koti- ja laitospöytäkäynneillä. 2) Vahvistetaan seurakunnan valmiutta toimia kriisitilanteissa.
Toteutus	1) Kohdataan ihmiset aidosti eri tilanteissa. Järjestetään sururyhmä läheisensä menettäneille. Tarjotaan mahdollisuutta keskusteluun ja myös ehtoollisen viettoon kotona, jos henkilön ei ole mahdollista osallistua yhteiseen messuun.

	2) Päivitetään seurakunnan valmiussuunnitelma ja kriisityön ohjeistukset. Osallistutaan Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan alueelliseen henkisen huollon (HeHu) toimintaan.
Toimintasuunnitelma 2020 - 2021	Järjestetään sururyhmä. Pidetään esillä sielunhoidollista ulottuvuutta kaikessa seurakuntatyössä.

Sielunhoito	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	9,60				
Maksutuotot	9,60				
Toimintakulut	-32 146,55	-31 180,00	-31 700,00	-31 840,00	-31 840,00
Henkilöstökulut	-30 980,12	-29 980,00	-30 500,00	-30 640,00	-30 640,00
Palkat ja palkkiot	-24 506,45	-23 800,00	-24 600,00	-24 710,00	-24 710,00
Henkilösivukulut	-6 500,03	-6 180,00	-5 900,00	-5 930,00	-5 930,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	26,36				
Palvelujen ostot	-1 017,58	-1 050,00	-1 050,00	-1 050,00	-1 050,00
Aineet ja tarvikkeet	-148,85	-150,00	-150,00	-150,00	-150,00
Ostot tilikauden aikana	-148,85	-150,00	-150,00	-150,00	-150,00
TOIMINTAKATE	-32 136,95	-31 180,00	-31 700,00	-31 840,00	-31 840,00
VUOSIKATE	-32 136,95	-31 180,00	-31 700,00	-31 840,00	-31 840,00
Sisäiset vyörytyserät	-11 471,91				

Lähetys	
Toiminta-ajatus	Lähetystyö on Kristuksen antaman lähetystehtävän toteuttamista omassa seurakunnassa. Se ymmärretään seurakunnan yhteiseksi, kaikki työalat läpäiseväksi toiminnaksi.
Tavoite 2019	1) Vahvistetaan ymmärrystä lähetystyöstä seurakunnan omana työnä. Tuetaan taloudellisesti järjestöjä, jotka toteuttavat seurakunnan lähetystehtävää, ja tehdään lähetystä tunnetuksi lapsille ja nuorille. 2) Rukoillaan nimikkolähettiläiden ja -kohteiden puolesta ja pidetään yhteyttä nimikkolähettiläisiin. 3) Jatketaan hyviksi havaittuja toimintoja, joissa kerätään rahaa lähetystyön hyväksi.
Toteutus	1) Tuetaan lähetysjärjestöjä talousarvioon varatuilla määrärahoilla sekä kerrotaan lähetystyöstä seurakunnan tiedotuksessa, tilaisuuksissa ja kerhoissa. 2) Jumalanpalveluksissa rukoillaan nimikkolähettiläiden ja lähetystyön puolesta. Nimikkolähettiläisiin pidetään yhteyttä postitse ja sähköpostitse sekä pyydetään heitä kotimaahan tullessaan käymään Hattulassa. Palvelusopimus Suomen Lähetysseuran kanssa tarkistetaan vuoden loppupuoliskolla. 3) Lähetystyölle kerätään varoja Kauneimmat joululaulut -tilaisuuksissa, lyhtykirkossa, pääsiäisyönä, kirkkokahvitauksissa, muissa tilaisuuksissa ja lähetyskyntteliköllä.
Toimintasuunnitelma 2020 - 2021	Kuten vuonna 2019, kuitenkin päivittäen lähetysjärjestöjen kanssa tehtyjä nimikko- ja palvelusopimuksia. Määrärahojen taso pidetään suunnilleen ennallaan.

Lähetys	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	25,15				
Vuokratuotot	25,15				
Toimintakulut	-47 923,56	-49 680,00	-49 510,00	-49 550,00	-49 550,00
Henkilöstökulut	-6 353,12	-7 820,00	-7 870,00	-7 910,00	-7 910,00
Palkat ja palkkiot	-5 025,36	-6 210,00	-6 350,00	-6 380,00	-6 380,00
Henkilösivukulut	-1 336,60	-1 610,00	-1 520,00	-1 530,00	-1 530,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	8,84				
Palvelujen ostot	-759,52	-1 740,00	-1 200,00	-1 200,00	-1 200,00
Vuokrakulut	-1 950,97	-1 980,00	-2 040,00	-2 040,00	-2 040,00
Aineet ja tarvikkeet	-2 109,95	-1 390,00	-1 500,00	-1 500,00	-1 500,00
Ostot tilikauden aikana	-2 109,95	-1 390,00	-1 500,00	-1 500,00	-1 500,00
Annetut avustukset	-36 750,00	-36 750,00	-36 900,00	-36 900,00	-36 900,00
TOIMINTAKATE	-47 898,41	-49 680,00	-49 510,00	-49 550,00	-49 550,00
VUOSIKATE	-47 898,41	-49 680,00	-49 510,00	-49 550,00	-49 550,00
Sisäiset vyörytyserät	-14 070,14				

Kansainvälinen diakonia	
Toiminta-ajatus	"Me olemme maailmassa ja maailma on yhtä". Yhdessä tekemällä voimme vähentää myös kaukaistenkin lähimmäistemme avuntarvetta. <i>"Oi Herra, kaikki päällä maan loit lähimmäisiksemme, myös kieleltään ja uskoltaan niin vieraat toisillemme. Kun sinulta saa hoivansa myös kaukainen maa, kansa sen, niin ketään torju emme."</i> virsi 432:2
Tavoite 2019	1) Yhteisvastuukeräyksen tuotto 0.80€ per seurakuntalainen. 2) Toiminnan kautta luodaan toivoa ja iloa ja avuntarpeen vähenemistä. 3) Antaa kokemus kuulumisesta yhteiseen isoon ja kansainväliseen perheeseen.
Toteutus	1) Osallistuminen vuosittaiseen Yhteisvastuukeräykseen. 2) Varainkeruu tekemisen, toiminnan ja tapahtumien kautta. 3) Yhteistyö sekä seurakuntamme eri työmuotojen, että muiden toimijoiden kanssa.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Ylläpidetään ja kehitetään niitä toimintoja, jotka seurakuntalaiset ovat kokeneet hyviksi, kuten ma-piiri, helmi-piiri, erilaiset tapahtumat ja retket. Pidetään esillä Kirkon Ulkomaan avun keräyksiä yhteistyötä unohtamatta. Pidetään talousarviomääräraha Kirkon Ulkomaan avulle saman suuruisena.

Kansainvälinen diakonia	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	671,05	1 500,00	900,00		
Maksutuotot	565,40	1 500,00	900,00		
Vuokratuotot	105,65				
Toimintakulut	-43 400,92	-43 250,00	-45 050,00	-44 950,00	-44 950,00
Henkilöstökulut	-19 166,91	-18 950,00	-20 950,00	-21 050,00	-21 050,00
Palkat ja palkkiot	-15 268,46	-15 040,00	-16 900,00	-16 980,00	-16 980,00
Henkilösivukulut	-3 912,98	-3 910,00	-4 050,00	-4 070,00	-4 070,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	14,53				
Palvelujen ostot	-2 656,17	-3 200,00	-3 100,00	-2 900,00	-2 900,00

Vuokrakulut	-7 179,21	-6 100,00	-6 300,00	-6 300,00	-6 300,00
Aineet ja tarvikkeet	-4 398,63	-5 000,00	-4 700,00	-4 700,00	-4 700,00
Ostot tilikauden aikana	-4 398,63	-5 000,00	-4 700,00	-4 700,00	-4 700,00
Annetut avustukset	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00
TOIMINTAKATE	-42 729,87	-41 750,00	-44 150,00	-44 950,00	-44 950,00
VUOSIKATE	-42 729,87	-41 750,00	-44 150,00	-44 950,00	-44 950,00
Sisäiset vyörytyserät	-13 776,42				

Muu seurakuntatyö	
Toiminta-ajatus	Muuhun seurakuntatyöhön kuuluu seurakunnallinen toiminta, jolle ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta.
Tavoite 2019 ja toiminta suunnitelma 2020 - 2021	Pidetään yllä hyviä toimintatapoja lähialueen toimijoiden kanssa pitämällä yhteyttä ja tukemalla toimintaa taloudellisesti.
Toteutus	<p>1) Avustetaan Lomakoti Ilonpisara ry:tä, Renkajärven suojeluyhdistystä / Vuohiniemen rukoushuonetta ja Koivikkosäätiö rs. Koivikkokotia. Maksetaan Kirkkopalvelut ry:n jäsenmaksu.</p> <p>2) Osallistutaan Kaatuneitten muistopäivän ja Itsenäisyyspäivän seppeleiden laskeamiseen yhteistyössä Hattulan kunnan ja Hattula-Riihimäen varuskunnan ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa.</p> <p>3) Osallistutaan lähialueen kristillisiin hankkeisiin kirkkoneuvoston erikseen niin päättäessä ja myöntäessä määrärahan.</p>

Muu seurakuntatyö	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintakulut	-8 462,69	-4 130,00	-3 600,00		
Henkilöstökulut	1,18	-80,00			
Palkat ja palkkiot		-60,00			
Henkilösivukulut		-20,00			
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1,18				
Palvelujen ostot	-261,08				
Sisäiset vuokrakulut	-4 578,63				
Aineet ja tarvikkeet	-1 354,18	-1 750,00	-500,00	-500,00	-500,00
Ostot tilikauden aikana	-1 354,18	-1 750,00	-500,00	-500,00	-500,00
Annetut avustukset	-1 690,00	-1 700,00	-2 500,00	-2 500,00	-2 500,00
Muut toimintakulut	-579,98	-600,00	-600,00	-600,00	-600,00
TOIMINTAKATE	-8 462,69	-4 130,00	-3 600,00	-3 600,00	-3 600,00
VUOSIKATE	-8 462,69	-4 130,00	-3 600,00	-3 600,00	-3 600,00
Sisäiset vyörytyserät	-2 399,60				

Talousarvioavustukset

Lähetys	2018	2019	2020	2021
Suomen Lähetysseura	25 000	24 600	24 500	24 500
Evank. lähetysyhdistys ry/SLS	1 800			
Suomen Piipliaseura	2 100	2 100	2 100	2 100
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys	4 900	4 900	4 900	4 900
Ev.lut. Lähetysyhdistys Kylväjä	1 300	3 650	3 750	3 750
Medialähetys Sanansaattajat	750	750	750	750
Suomen Merimieskirkko	900	900	900	900
Muu seurakuntatyö				
Vuohiniemen rukoushuone	720	750	750	750
Lomakoti Ilonpisara	980	1 000	1 000	1 000
Koivikkosäätio rs. Koivikkokoti		750	750	750
Musiikki				
Pyhän Ristin kuoro	5 000	4 000	4 000	4 000
Tiedotus ja viestintä				
Kannatusilmoitukset	1 750	800	800	800
Diakonia				
Juttutupa	500	500	500	500
Diakonia-avustukset	8 000	8 000	8 000	8 000
Kirkon ulkomaanapu	10 000	10 000	10 000	10 000
Pyhän Ristin kirkko				
Kanta-Hämeen oppaat	130	130	130	130

2.4 Hautatoimi

Hautausmaahallinto, hautausmaakiinteistö, haudanhoitosopimukset ja varsinainen hautaustoimi	
Toiminta-ajatus	<p>Evangelis-luterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaat toimivat yleisinä hautausmaina. Hautaustoimilain mukaan jokaisella on oikeus tulla haudatuksi kotikuntansa seurakunnan ylläpitämälle hautausmaalle.</p> <p>Hautaustoimen tehtävänä on ylläpitää hautausmaita ja huolehtia hautausjärjestelyistä. Hautatoimea hoidetaan kirkkolain, kirkkojärjestyksen, hautaustoimilain sekä Hattulan seurakunnan hautatoimen ohjesäännön mukaisesti. Yksityisiä hautoja hoidetaan korvausta vastaan</p>
Tavoite 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hautausmaiden palveluista, yleisestä siisteydestä ja kunnossapidosta huolehditaan kustannukset ja työturvallisuus huomioon ottaen. 2) Esteettömän kulun parantaminen. 3) Hautaustoimen toimintatapojen tarkastelu ja tehostaminen sekä hautojen hallinta-aikojen tarkastus. 4) Hautausmaakiinteistön ja haudanhoitosopimusten välisen työajan seuranta.
Toteutus	<ol style="list-style-type: none"> 1) Poistetaan hautausmailta puita ja avarretaan näkymiä kirkoilta. 2) Kartoitetaan miten esteetön kulku toteutuu tällä hetkellä ja suunnitellaan keinoja tilanteen mahdolliseen parantamiseen.

	3) Hautaustoimen prosessien kartoitus ja kehittäminen. Päättyneiden ja vuonna 2019 päättyvien hallinta-aikojen läpikäynti ja selvitys, halutaanko haudan hallintaa jatkaa. 4) Mittaus esim. työajan seuranta
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Vaihdetaan hautausmaiden kaivuri-traktori uuteen. Hautojen hallinta-aikojen vuosittainen tarkastus, päättymisilmoitukset ja jatkohallinta-aikojen laskutus.

Haudanhoitosopimukseen liittyviä tuloja ja menoja tulee seurata kirjanpidossa erillisenä kokonaisuutena. Tästä johtuen hautausmaakiinteistö on jaettu kahteen kustannuspaikkaan: haudanhoitosopimukset sekä hautausmaakiinteistö.

Hautausmaahallinto	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintakulut	-17 349,89	-17 990,00	-12 960,00	-12 410,00	-12 410,00
Henkilöstökulut	-17 194,06	-17 740,00	-12 710,00	-12 160,00	-12 160,00
Palkat ja palkkiot	-13 612,55	-14 090,00	-10 250,00	-9 810,00	-9 810,00
Henkilösivukulut	-3 598,52	-3 650,00	-2 460,00	-2 350,00	-2 350,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	17,01				
Palvelujen ostot	-155,83	-250,00	-250,00	-250,00	-250,00
TOIMINTAKATE	-17 349,89	-17 990,00	-12 960,00	-12 410,00	-12 410,00
VUOSIKATE	-17 349,89	-17 990,00	-12 960,00	-12 410,00	-12 410,00
Sisäiset vyörytyserät	17 349,89				

Hautausmaakiinteistö	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	49 585,47	47 300,00	7 300,00	7 300,00	7 300,00
Myyntituotot	1 085,00				
Maksutuotot	48 500,47	47 300,00	7 300,00	7 300,00	7 300,00
Toimintakulut	-120 801,07	-126 320,00	-79 025,00	-79 425,00	-79 425,00
Henkilöstökulut	-88 274,36	-91 170,00	-52 170,00	-57 070,00	-57 070,00
Palkat ja palkkiot	-70 085,67	-72 360,00	-42 080,00	-46 030,00	-46 030,00
Henkilösivukulut	-18 664,49	-18 810,00	-10 090,00	-11 040,00	-11 040,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	475,80				
Palvelujen ostot	-14 388,49	-13 750,00	-12 775,00	-8 275,00	-8 275,00
Vuokratulut	-143,31	-2 000,00	-500,00	-500,00	-500,00
Aineet ja tarvikkeet	-17 844,91	-19 200,00	-13 380,00	-13 380,00	-13 380,00
Ostot tilikauden aikana	-17 844,91	-19 200,00	-13 380,00	-13 380,00	-13 380,00
Muut toimintakulut	-150,00	-200,00	-200,00	-200,00	-200,00
TOIMINTAKATE	-71 215,60	-79 020,00	-71 725,00	-72 125,00	-72 125,00
VUOSIKATE	-71 215,60	-79 020,00	-71 725,00	-72 125,00	-72 125,00
Poistot ja arvonalentumiset	-27 266,78	-27 150,00	-26 100,00	-12 000,00	-10 700,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 266,78	-27 150,00	-26 100,00	-12 000,00	-10 700,00
Sisäiset vyörytyserät	-65 709,83				

Haudanhoitosopimukset	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot			43 500,00	43 550,00	43 550,00
Maksutuotot			43 500,00	43 550,00	43 550,00
Toimintakulut			-43 500,00	-43 550,00	-43 550,00
Henkilöstökulut			-36 190,00	-36 240,00	-36 240,00
Palkat ja palkkiot			-29 190,00	-29 230,00	-29 230,00
Henkilösivukulut			-7 000,00	-7 010,00	-7 010,00
Palvelujen ostot			-1 435,00	-1 435,00	-1 435,00
Aineet ja tarvikkeet			-5 875,00	-5 875,00	-5 875,00
Ostot tilikauden aikana			-5 875,00	-5 875,00	-5 875,00

Varsinainen hautaus toimi	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	14 829,69	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00
Maksutuotot	14 481,19	12 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00
Vuokratuotot	203,77				
Muut toimintatuotot	144,73				
Toimintakulut	-55 989,26	-46 870,00	-41 090,00	-45 960,00	-45 960,00
Henkilöstökulut	-44 928,03	-30 970,00	-28 890,00	-33 760,00	-33 760,00
Palkat ja palkkiot	-36 156,53	-24 420,00	-23 300,00	-27 230,00	-27 230,00
Henkilösivukulut	-9 578,40	-6 550,00	-5 590,00	-6 530,00	-6 530,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	806,90				
Palvelujen ostot	-7 278,24	-12 300,00	-7 600,00	-7 600,00	-7 600,00
Aineet ja tarvikkeet	-3 618,99	-3 600,00	-4 600,00	-4 600,00	-4 600,00
Ostot tilikauden aikana	-3 618,99	-3 600,00	-4 600,00	-4 600,00	-4 600,00
Muut toimintakulut	-164,00				
TOIMINTAKATE	-41 159,57	-34 870,00	-29 090,00	-33 960,00	-33 960,00
VUOSIKATE	-41 159,57	-34 870,00	-29 090,00	-33 960,00	-33 960,00
Poistot ja arvonalentumiset	-275,66				
Suunnitelman mukaiset poistot	-275,66				
Sisäiset vyörytyserät	-25 979,44				

2.5 Kiinteistötoimi

Kiinteistöhallinto	
Toiminta-ajatus	<p>Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti. Kiinteistötoimen tehtävänä on järjestää tarpeiden mukaiset puitteet seurakunnan perustehtävien toteuttamista varten.</p> <p>Seurakunnalla on kolme kirkkoa ja hautausmaata, virastotalo (poissa käytöstä), leirikeskus, kerhuhuone sekä seurakuntakoti. Vanha seurakuntatalo purettiin vuoden 2018 aikana ja mahdollisen uuden seurakuntatalon rakennushankkeen oletetaan käynnistyvän vuoden 2019 aikana.</p>

	<p>Tömäjärven leirikeskus tarjoaa majoitus- ja kokoontumistiloja niin omalle toiminnalle kuin muille yhteisöille ja yksityishenkilöille. Leirikeskuksen suurimmat käyttäjryhmät ovat rippikoulu- nuoriso- ja varhaisnuorisotyö. Erilaisia leirejä järjestään pääsääntöisesti kesäaikaan.</p> <p>Seurakunnalla on lisäksi kolme asunto-osaketta, kaksi Parolassa ja yksi Tampereella. Asunto-osakkeiden on tarkoitus olla tuottavia sijoituksia ja tukea seurakunnan perustehtävää.</p>
Tavoite 2019	<p>1) Uuden seurakuntatalon rakennushankkeen käynnistäminen (edellyttää kirkkovaltuuston investointipäätöstä).</p> <p>2) Tömäjärven leirikeskuksen käyttöasteen parantaminen, tunnettuuden lisääminen ja uusien asiakkaiden saaminen sekä mökkien perusparannustoimenpiteet.</p> <p>3) Pyhän Ristin kirkon katon tervaus ja kiviaidan korjaus.</p> <p>4) Asuinkiinteistöt pidetään vuokrattuna.</p> <p>5) Tarpeettomista ja tuottamattomista kiinteistöistä luopuminen.</p>
Toteutus	<p>1) Rakennus- ja erikoissuunnittelun käynnistäminen, rakennuslupa-asiat, rakentamisen kilpailutus sekä varsinaisen rakentamisen aloittaminen (edellyttää kirkkovaltuuston investointipäätöstä).</p> <p>2) Leirikeskuksen aktiivinen markkinointi sosiaalisessa mediassa sekä kohdistetut markkinointitoimenpiteet alueen yhdistyksille. Mökkien kalustuksen ja valaistuksen uusinta sekä maalaustoimenpiteet.</p> <p>3) Kilpailutus alkuvuodesta ja toteutus kesän aikana.</p> <p>4) Huolehditaan tehokkaasta asuntojen uudelleenvuokrauksesta mahdollisissa irtisanomistapauksissa.</p> <p>5) Kiinteistökartoituksen mukaan tehdään suunnitelma kiinteistöistä luopumiseen.</p>
Toimintasuunnitelma 2020 - 2021	Kiinteistökartoitusta mahdollisesti Tampereen hiippakunnan kiinteistöasiantuntijahankkeeseen osallistuen. Mahdollisen seurakuntatalon rakennushankkeen loppuunsaattaminen.

Parolan vanhan seurakuntatalon purku-urakka (Parolantie 45) saatiin päätökseen loka-kuussa 2018. Syksyn ajan oli käynnissä uuden seurakuntatalon hankesuunnittelu.

Kiinteistöhallinto	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	62,68				
Vuokratuotot	22,68				
Muut toimintatuotot	40,00				
Toimintakulut	-12 496,57	-11 400,00	-12 090,00	-12 120,00	-12 120,00
Henkilöstökulut	-7 502,42	-6 300,00	-6 170,00	-6 200,00	-6 200,00
Palkat ja palkkiot	-5 943,56	-5 010,00	-4 980,00	-5 000,00	-5 000,00
Henkilösivukulut	-1 565,78	-1 290,00	-1 190,00	-1 200,00	-1 200,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	6,92				
Palvelujen ostot	-2 669,49	-3 300,00	-3 500,00	-3 500,00	-3 500,00
Vuokrakulut	-1 741,93	-1 800,00	-1 820,00	-1 820,00	-1 820,00
Aineet ja tarvikkeet	-582,73		-600,00	-600,00	-600,00
Ostot tilikauden aikana	-582,73		-600,00	-600,00	-600,00
TOIMINTAKATE	-12 433,89	-11 400,00	-12 090,00	-12 120,00	-12 120,00
VUOSIKATE	-12 433,89	-11 400,00	-12 090,00	-12 120,00	-12 120,00
Sisäiset vyörytyserät	12 433,89				
TILIKAUDEN TULOS	0,00	-11 400,00	-12 090,00	-12 120,00	-12 120,00

Kirkot	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	151 517,20	3 240,00	4 640,00	4 640,00	4 640,00
Korvaukset	856,60	840,00	840,00	840,00	840,00
Maksutuotot	2 608,50	2 000,00	2 300,00	2 300,00	2 300,00
Vuokratuotot	733,22	400,00	500,00	500,00	500,00
Metsätalouden tuotot	37,85				
Muut toimintatuotot	1 732,70		1 000,00	1 000,00	1 000,00
Sisäiset tuotot	145 548,33				
Toimintakulut	-121 243,45	-115 430,00	-117 980,00	-120 930,00	-120 930,00
Henkilöstökulut	-55 175,94	-51 800,00	-50 300,00	-53 250,00	-53 250,00
Palkat ja palkkiot	-43 722,97	-41 120,00	-40 570,00	-42 950,00	-42 950,00
Henkilösivukulut	-11 636,24	-10 680,00	-9 730,00	-10 300,00	-10 300,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	183,27				
Palvelujen ostot	-26 344,12	-26 800,00	-27 500,00	-27 500,00	-27 500,00
Aineet ja tarvikkeet	-32 327,01	-29 400,00	-32 650,00	-32 650,00	-32 650,00
Ostot tilikauden aikana	-32 327,01	-29 400,00	-32 650,00	-32 650,00	-32 650,00
Annetut avustukset	-130,00	-130,00	-130,00	-130,00	-130,00
Muut toimintakulut	-7 266,38	-7 300,00	-7 400,00	-7 400,00	-7 400,00
TOIMINTAKATE	30 273,75	-112 190,00	-113 340,00	-116 290,00	-116 290,00
VUOSIKATE	30 273,75	-112 190,00	-113 340,00	-116 290,00	-116 290,00
Poistot ja arvonalentumiset	-42 216,61	-43 680,00	-47 100,00	-48 950,00	-40 000,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-42 216,61	-43 680,00	-47 100,00	-48 950,00	-40 000,00
Sisäiset vyörytyserät	-6 977,72				

Parolan seurakuntatalo	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	1 510,00				
Muut toimintatuotot	1 510,00				
Toimintakulut	-16 553,01	-96 800,00	-2 820,00	-5 690,00	-5 690,00
Henkilöstökulut			-2 820,00	-5 690,00	-5 690,00
Palkat ja palkkiot			-2 280,00	-4 590,00	-4 590,00
Henkilösivukulut			-540,00	-1 100,00	-1 100,00
Palvelujen ostot	-953,89	-91 500,00			
Aineet ja tarvikkeet	-11 200,31	-1 500,00			
Ostot tilikauden aikana	-11 200,31	-1 500,00			
Muut toimintakulut	-4 398,81	-3 800,00			
TOIMINTAKATE	-15 043,01	-96 800,00	-2 820,00	-5 690,00	-5 690,00
VUOSIKATE	-15 043,01	-96 800,00	-2 820,00	-5 690,00	-5 690,00
Poistot ja arvonalentumiset	-300 758,24	-1 625,00	-1 665,00	-1 665,00	-51 665,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-300 758,24	-1 625,00	-1 665,00	-1 665,00	-51 665,00
Sisäiset vyörytyserät	-7 078,12				

Tyrvännön seurakuntakoti	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	4 947,05		0,00	0,00	0,00
Korvaukset	115,00				
Vuokratuotot	1 012,50		0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	83,62				
Sisäiset tuotot	3 735,93				
Toimintakulut	-9 168,31	-7 080,00	-7 030,00	-3 790,00	-3 790,00
Henkilöstökulut	-3 698,99	-3 780,00	-3 780,00	-3 790,00	-3 790,00
Palkat ja palkkiot	-2 926,48	-3 000,00	-3 050,00	-3 060,00	-3 060,00
Henkilösivukulut	-776,19	-780,00	-730,00	-730,00	-730,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3,68				
Palvelujen ostot	-794,92	-450,00	-700,00		
Aineet ja tarvikkeet	-4 370,53	-2 550,00	-2 550,00		
Ostot tilikauden aikana	-4 370,53	-2 550,00	-2 550,00		
Muut toimintakulut	-303,87	-300,00			
TOIMINTAKATE	-4 221,26	-7 080,00	-7 030,00	-3 790,00	-3 790,00
VUOSIKATE	-4 221,26	-7 080,00	-7 030,00	-3 790,00	-3 790,00
Poistot ja arvonalentumiset	-3 357,03	-3 360,00	-3 360,00	-3 360,00	-3 360,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 357,03	-3 360,00	-3 360,00	-3 360,00	-3 360,00
Sisäiset vyörytyserät	-503,52				

Asuinkiinteistöt ja huoneistot	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	16 020,27	16 130,00	16 150,00	16 200,00	16 300,00
Vuokratuotot	16 020,27	16 130,00	16 150,00	16 200,00	16 300,00
Toimintakulut	-9 742,23	-6 390,00	-6 000,00	-6 300,00	-6 550,00
Vuokrakulut	-9 734,23	-6 390,00	-6 000,00	-6 300,00	-6 550,00
Aineet ja tarvikkeet	-8,00				
Ostot tilikauden aikana	-8,00				
TOIMINTAKATE	6 278,04	9 740,00	10 150,00	9 900,00	9 750,00
VUOSIKATE	6 278,04	9 740,00	10 150,00	9 900,00	9 750,00
Poistot ja arvonalentumiset	-864,30	-860,00	-865,00	-865,00	-865,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-864,30	-860,00	-865,00	-865,00	-865,00
Sisäiset vyörytyserät	-3 007,49				

Tömäjärven leirikeskus	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	62 703,69	700,00	1 900,00	1 900,00	1 900,00
Maksutuotot	19,20				
Vuokratuotot	940,80	700,00	1 900,00	1 900,00	1 900,00
Sisäiset tuotot	61 743,69				
Toimintakulut	-50 317,59	-40 910,00	-55 000,00	-58 890,00	-58 890,00
Henkilöstökulut	-17 524,61	-17 160,00	-24 100,00	-27 990,00	-27 990,00
Palkat ja palkkiot	-14 238,65	-13 880,00	-19 440,00	-22 580,00	-22 580,00
Henkilösivukulut	-3 361,03	-3 280,00	-4 660,00	-5 410,00	-5 410,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	75,07				
Palvelujen ostot	-16 809,40	-9 000,00	-15 800,00	-15 800,00	-15 800,00
Aineet ja tarvikkeet	-13 403,19	-12 150,00	-12 500,00	-12 500,00	-12 500,00
Ostot tilikauden aikana	-13 403,19	-12 150,00	-12 500,00	-12 500,00	-12 500,00
Muut toimintakulut	-2 580,39	-2 600,00	-2 600,00	-2 600,00	-2 600,00
TOIMINTAKATE	12 386,10	-40 210,00	-53 100,00	-56 990,00	-56 990,00
VUOSIKATE	12 386,10	-40 210,00	-53 100,00	-56 990,00	-56 990,00
Poistot ja arvonalentumiset	-14 499,57	-24 010,00	-30 380,00	-31 630,00	-31 630,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 499,57	-24 010,00	-30 380,00	-31 630,00	-31 630,00
Sisäiset vyörytyserät	-2 533,90				

Virastotalo	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintakulut	-6 718,01	-7 300,00	-9 950,00	-9 950,00	-9 950,00
Palvelujen ostot	-609,98	-600,00	-3 800,00	-3 800,00	-3 800,00
Aineet ja tarvikkeet	-4 539,16	-5 100,00	-4 550,00	-4 550,00	-4 550,00
Ostot tilikauden aikana	-4 539,16	-5 100,00	-4 550,00	-4 550,00	-4 550,00
Muut toimintakulut	-1 568,87	-1 600,00	-1 600,00	-1 600,00	-1 600,00
TOIMINTAKATE	-6 718,01	-7 300,00	-9 950,00	-9 950,00	-9 950,00
VUOSIKATE	-6 718,01	-7 300,00	-9 950,00	-9 950,00	-9 950,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 450,71	-3 285,00	-3 350,00	-3 350,00	-2 740,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 450,71	-3 285,00	-3 350,00	-3 350,00	-2 740,00
Sisäiset vyörytyserät	-182,22				

Katinalan kerhohuone	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	6 637,91				
Vuokratuotot	51,61				
Sisäiset tuotot	6 586,30				
Toimintakulut	-6 382,39	-7 050,00	-6 990,00	-6 990,00	-6 990,00
Henkilöstökulut	-1 867,21	-1 900,00	-1 890,00	-1 890,00	-1 890,00
Palkat ja palkkiot	-1 477,50	-1 510,00	-1 530,00	-1 530,00	-1 530,00
Henkilösivukulut	-391,94	-390,00	-360,00	-360,00	-360,00
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2,23				
Palvelujen ostot	-51,81	-150,00	-100,00	-100,00	-100,00
Vuokrakulut	-4 180,00	-4 600,00	-4 600,00	-4 600,00	-4 600,00
Aineet ja tarvikkeet	-283,37	-400,00	-400,00	-400,00	-400,00
Ostot tilikauden aikana	-283,37	-400,00	-400,00	-400,00	-400,00
TOIMINTAKATE	255,52	-7 050,00	-6 990,00	-6 990,00	-6 990,00
VUOSIKATE	255,52	-7 050,00	-6 990,00	-6 990,00	-6 990,00
Sisäiset vyörytyserät	-255,51				

Maa- ja metsätalous	
Toiminta-ajatus	Seurakunta omistaa 63,5 ha metsäpalstoja, joilla on noudatettu vuosille 2011-2020 laadittua metsätaloussuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset toimenpiteet on saatu loppuun vuoden 2018 aikana. Seurakunnan metsien hoidosta on vastannut Metsäpalvelu Tavastia, joka on laatinut hakkuu- ja hoitosuunnitelmat kullekin vuodelle. Metsätalous pyrkii tuottamaan toimintatuottoa tasaisesti pitkällä aikavälillä.
Tavoite 2019	1) Uuden metsätaloussuunnitelman laadinta, jotta saadaan tietoa tulevien vuosien metsänhoitotarpeista sekä mahdollisimman hyvä tuotto myös jatkossa. 2) Välivuosi metsänhoitosuunnitelmasta.
Toteutus	1) Metsätaloussuunnitelman kilpailutus ja metsänhoitajan valinta 2) Metsät hyvässä kunnossa, ei tehdä varsinaista hoitotyötä/hakkuuta. Hoidetaan mahdolliset myrskytuhot kuten tähänkin asti Metsäpalvelu Tavastian toimesta.
Toiminta-suunnitelma 2020 - 2021	Uuden metsäsuunnitelman mukainen toiminta. Metsäpalstoilla suoritetaan taimikoiden varhaishoitoa, harvennusta sekä taimien istutusta ja metsämaan muokkausta.

Maa- ja metsätalous	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot	23 161,75				
Metsätalouden tuotot	23 161,75				
Toimintakulut	-4 492,85	-13 250,00	-8 250,00	-13 250,00	-13 250,00
Palvelujen ostot	-3 470,86	-13 050,00	-8 050,00	-13 050,00	-13 050,00
Muut toimintakulut	-1 021,99	-200,00	-200,00	-200,00	-200,00
TOIMINTAKATE	18 668,90	-13 250,00	-8 250,00	-13 250,00	-13 250,00
VUOSIKATE	18 668,90	-13 250,00	-8 250,00	-13 250,00	-13 250,00
Sisäiset vyörytyserät	-1 273,92				

Tehtävälueyhteenveto, käyttötalousosa	TP edellinen vuosi 2017	TA kuluva 2018 (sis LTA)	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot					
Toimintatuotot (ulkoiset)	166 534,93	119 000,00	131 135,00	129 775,00	129 875,00
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 090 219,85	-1 034 930,00	-1 052 230,00	-1 071 370,00	-1 071 370,00
Palvelujen ostot	-255 900,67	-376 155,00	-278 470,00	-278 120,00	-278 070,00
Vuokrakulut	-91 256,98	-87 650,00	-86 990,00	-87 240,00	-87 490,00
Aineet ja tarvikkeet	-169 328,28	-156 445,00	-158 875,00	-156 245,00	-156 245,00
Annetut avustukset	-68 853,20	-63 830,00	-62 830,00	-62 830,00	-62 830,00
Muut toimintakulut	-19 950,34	-17 900,00	-23 150,00	-23 150,00	-23 150,00
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 695 509,32	-1 736 910,00	-1 662 545,00	-1 678 955,00	-1 679 155,00
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-1 528 974,39	-1 617 910,00	-1 531 410,00	-1 549 180,00	-1 549 280,00
Toimintatuotot (sisäiset)	217 614,25				
Toimintakulut (sisäiset)	-217 614,25		0,00	0,00	0,00
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 528 974,39	-1 617 910,00	-1 531 410,00	-1 549 180,00	-1 549 280,00
Poistot ja arvonalentumiset	-390 688,90	-103 970,00	-112 820,00	-101 820,00	-140 960,00
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-1 919 663,29	-1 721 880,00	-1 644 230,00	-1 651 000,00	-1 690 240,00

3 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulo-rahoitus riittää toiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisten omaisuuserien hankintamenojen jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin.

Käyttötalousosan toimintayksiköiden ja tehtävälueiden tulot summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan toimintatuloihin ja menot summataan toimintamenoihin. Erotus esitetään toimintakatteena.

Talousarvion tuloslaskelmaosassa esitetään toimintakatteen jälkeen seuraavat erät: verotulot, verotusmenot, keskusrahastomaksut, toiminta-avustukset, rahoitustulot ja -menot, poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset tulot ja menot.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa tilikauden tuloksen laskemiseen tarvittava erä. Poistojen sitovuutta koskevaa päätöstä ei tehdä talousarviossa. Talousarvion tuloslaskelmaosassa ja tilinpäätöksessä käytetään samoin perustein laskettuja poistoja, mikäli kirkkovaltuusto ei ole tarkistanut poistosuunnitelmaa tilivuoden aikana.

Tilikauden tuloksen käsittelyeriä ovat poistoeron muutos, vapaaehtoisten varausten muutos ja rahastojen muutos. Edellä esitetyt erät eivät ole määrärahoja eivätkä tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Kirkkovaltuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä. Kirkkoneuvoston on tehtävä esitys tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tilikauden tuloksen käsittelystä ja mahdollisesti talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Toimintakate, käyttötalousosa	Edellinen TP 2017	Kuluvan vuoden TA 2018	TA 2019	TS1 2020	TS2 2021
Toimintatuotot					
Toimintatuotot (ulkoiset)	166 534,93	119 000,00	131 135,00	129 775,00	129 875,00
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 090 219,85	-1 034 930,00	-1 052 230,00	-1 071 370,00	-1 071 370,00
Palvelujen ostot	-255 900,67	-376 155,00	-278 470,00	-278 120,00	-278 070,00
Investointi	0,00				
Vuokratulot	-91 256,98	-87 650,00	-86 990,00	-87 240,00	-87 490,00
Aineet ja tarvikkeet	-169 328,28	-156 445,00	-158 875,00	-156 245,00	-156 245,00
Annetut avustukset	-68 853,20	-63 830,00	-62 830,00	-62 830,00	-62 830,00
Muut toimintakulut	-19 950,34	-17 900,00	-23 150,00	-23 150,00	-23 150,00
TOIMINTAKULUT (ulkoiset)	-1 695 509,32	-1 736 910,00	-1 662 545,00	-1 678 955,00	-1 679 155,00
TOIMINTAKATE 1 (ulkoinen)	-1 528 974,39	-1 617 910,00	-1 531 410,00	-1 549 180,00	-1 549 280,00
Verotulot ja valtionrahoitus	1 775 637,84	1 740 000,00	1 983 000,00	1 958 000,00	1 933 000,00
Verotuskulut	-28 395,60	-30 000,00	-32 500,00	-32 500,00	-32 500,00
Keskusrahastomaksut	-161 838,00	-165 000,00	-165 000,00	-165 000,00	-165 000,00
Rahoitustuotot ja -kulut	174 958,45	31 200,00	11 200,00	1 200,00	1 200,00
VUOSIKATE	231 388,30	-41 710,00	265 290,00	212 520,00	187 420,00
Poistot ja arvonalentumiset	-390 688,90	-103 970,00	-112 820,00	-101 820,00	-140 960,00
TILIKAUDEN TULOS	-159 300,60	-145 680,00	152 470,00	110 700,00	46 460,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		145 000,00	145 000,00	145 000,00	136 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-159 300,60	-680,00	297 470,00	255 700,00	182 460,00

Talousarvion toimintakate on 1,531 M€, muutos -2,1 % (2017 talousarvion toimintakate 1,565 M€). Toimintakate 77,2 % arvioiduista verotuloista (89,9%).

Verotulojen ja valtionrahoituksen määräksi vuodelle 2019 on arvioitu 1,5 tuloveroprosenttiin perustuen 1,983 M€, nousua 14 % vuoden 2018 arviotuihin verotuloihin verrattuna (1,740 M€, 1,25 tuloveroprosentilla).

Vuosikate 2018 tulee jäämään alijäämäiseksi noin 41 t€. Tulorahoitus kuluvana vuonna ei näin ollen ole riittänyt täysin toimintakuluihin eikä poistoihin (104 t€). Tilikauden tulosta on vahvistettu 145 t€ siirrolla eläkerahastosta, jonka jälkeen tilikauden alijäämä jäänee alle tuhanteen euroon. Edellisten vuosien yli-/alijäämätilillä on ylijäämää 586 214,05 €.

3.1 Verotulovertailu

Vuoden 2018 kirkollisveroja on tilitetty Hattulan seurakunnalle lokakuun loppuun mennessä yhteensä 1,460 M€ ja valtionrahoitusta 0,157 M€. Verovuoden 2017 oikaisu- ja palautusosuuksia vähennetään joulukuun tilityksestä n. 0,153 M€. Näin ollen vuoden 2018 kirkollisverokertymä jäänee n. 1 % alhaisemmaksi edelliseen vuoteen verrattuna.

Verovuosi	Kirkollisvero	Yhteisövero	Valtion osuus	Yhteensä	Muutos edelliseen
2021e	1 750 000		183 000	1 933 000	-1,3 %
2020e	1 775 000		183 000	1 958 000	-1,3 %
2019e	1 800 000	0	183 000	1 983 000	12,8 %

2018e	1 569 643	0	188 246	1 757 889	-1,0 %
2017	1 586 196	-620	190 062	1 775 638	-2,1 %
2016	1 600 330	23 221	190 428	1 813 979	0,4 %
2015	1 644 982	161 725		1 806 707	2,8 %
2014	1 610 806	146 226		1 757 033	-2,9 %
2013	1 676 135	133 018		1 809 153	6,1 %
2012	1 578 952	126 857		1 705 809	

Kirkollisveron tilityksissä käytetty jako-osuus on 2,97 % helmikuusta 2018 alkaen.

4 INVESTOINNIT

Kirkkovaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset pienhankinnat kirjataan suoraan kuluksi. Investointiosan aktivointiraja on 5 000 €. Investointiosaan merkitään hyödykkeiden perusparannusmenot, jotka lisäävät esimerkiksi tulonodotuksia tai taloudellista pitoaikaa. Korjaus- ja huoltomenoja, joiden seurauksena hyödykkeen tulojen tai palvelujen tuottamiskyky voidaan säilyttää ennallaan, käsitellään yleensä tilikauden toimintamenoina.

Investoinnit vuonna 2019 yhteensä 395 000 € (498 500 €), muutos -21 %.

	Kustannus- arvio	ed. vuo- sien käyttö	TA kuluva 2018 (sis. LTA)	Talous- arvio 2019	TS 2020	TS 2021
Uudisrakentaminen						
Parolan seurakuntatalo	1 600 000		20 000	250 000	1 300 000	50 000
Korjausrakentaminen						
Tömäjärven päärakennuksen pesutilojen peruskorjaus	210 000		298 000			
Vesikaton korjaus, Hattulan kirkko	70 000			70 000		
Muut investoinnit						
Äänentoistolaitteet, Pyhän Ristin kirkko	5 500		8 100			
Kameravalvonta, Tömäjärvi	13 000		17 800			
Kiviaidan korjaus, Pyhän Ristin kirkko	15 000			15 000		
Katon tervaus, Pyhän Ristin kirkko	35 000			35 000		
Tömäjärven mökkien remontit, kalustus ja valaistus	25 000			25 000		
Kaivuri-traktori	100 000				100 000	
Viljamakasiinin maalaus, Pyhän Ristin kirkko	5 000				5 000	
Katon maalaus, Tyrvännön kirkko	25 000				25 000	
Invaluiska, Tyrvännön kirkko	17 000					17 000
Alttaritaulujen konservointi, Hattulan kirkko	30 000					30 000
Yhteensä	2 150 500	0	343 900	395 000	1 430 000	97 000

Suunnitelmavuosille 2020-2021 on varattu investointeihin yhteensä 1 527 t€.

5 RAHOITUS

Tilinpäätös sisältää rahoituslaskelman, jossa on annettava selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Rahoituslaskelma on tuloslaskelman tavoin seurakunnan

kokonaistaloutta kuvaava laskelma tilikaudelta. Rahoituslaskelma täydentää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulo-rahoituksen riittävyydestä, investoinneista, antolainauksesta, pääomarahoituksesta sekä rahoitusaseman muutoksista. Rahoituslaskelman tarkoituksena on laajentaa ja parantaa käsitystä seurakunnan rahoituksen tilasta. Rahoituslaskelmassa osoitetaan ensinnäkin, kuinka paljon seurakunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on ollut yli- tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten rahaylijäämä on käytetty seurakunnan rahoitusaseman vahvistamiseen.

Rahoitusosa toteumavertailu	Tilinpäätös 2017	Kuluvan vuoden TA 2018	Toteuma 10/2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulorahoitus	232 082	-41 710	278 848	265 290	212 520	187 420
Vuosikate	231 388	-41 710	278 848	265 290	212 520	187 420
Tulorahoituksen korjauserät	693					
Investoinnit	-151 110	-343 900	-340 568	-395 000	-1 430 000	-97 000
Investointimenot	-152 110	-343 900	-340 568	-395 000	-1 430 000	-97 000
Pysyvien vastaavien myyntitulot	1 000					
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	80 971	-385 610	-61 720	-129 710	-1 217 480	90 420
Lainakannan muutokset					950 000	-95 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					950 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys						-95 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	12 910		-58 258			
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	12 910		-58 258		950 000	-95 000
Rahavarojen muutos	93 882	-385 610	-119 978	-129 710	-267 480	-4 580
Rahavarojen kokonaismäärä	3 110 812	2 725 202	2 990 833	2 595 492	2 328 012	2 323 432

Vuoden 2019 vuosikate jää talousarvion mukaan n. 266 t€ ylijäämäiseksi. Vuosikate on tärkein tasapainon mittareista ja sen tulisi olla suurempi kuin poistojen määrä. Vuosikate vuosina 2019-2021 on saman suuruinen poistojen kanssa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2016	2017	10/2018	2019e	2020e	2021e
Investointien tulorahoitus-%	67,4 %	152,1 %	-12,1 %	68,0 %	15,0 %	167,1 %
Rahavarojen riittävyys / pv	520	557	586	450	277	464

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investoinneista on voitu kattaa vuosikatella.

Rahavarojen riittävyys kertoo sen, kuinka kauan seurakunta selviäisi kuluistaan, jos kaikki tuotot lakkaisivat ja olisi tultava toimeen kertyneillä rahavaroilla. Kriittisenä rajana pidetään 60 päivää.

Koulutussuunnitelma 2019

1. Arvio koko henkilöstön ammatillisesta osaamisesta	Pappi, kanttori, diakoniatyöntekijät, nuorisotyönohjaajat: kelpoisuusehtojen mukainen koulutus Lastenohjaajat: lastenohjaajan koulutus Kirkkoherranviraston toimistosihteri: toimistotyöhön sopiva pohjakoulutus, tehtävän vaatima erityisosaaminen hankittu työssä oppimisen kautta Suntio: tehtävän vaatima erityisosaaminen hankittu työssä oppimisen kautta Toimistotyöntekijät: työtehtävien vaatima kaupallinen koulutus, tehtävän vaatima erityisosaaminen hankittu työssä oppimisen kautta Kiinteistötyöntekijät: tehtävän vaatima ammattitutkinto, erityisosaaminen hankittu työssä oppimisen kautta
2. Arvio ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvista muutoksista ja näiden syistä	Lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä parissa tapahtuva toiminta edellyttää jatkuvaa ammattitaidon päivittämistä ja syventämistä ottaen huomioon erityistilanteet ja kristillisen uskon näkökulmat. Useissa tehtävissä edellytetään oman tehtäväalueen ajankohdaisiin vaatimuksiin tutustumista ja niiden edellyttämää opiskelua. Lisäksi tarvitaan motivaatiota oman työn ja työtapojen uudistamiseen. Erityisesti työajattomassa työssä oman työn tietoinen arviointi ja suunnittelu mahdollistavat toiminnan kehittämisen. Vuorovaihdutus- ja viestintätaitojen kehittäminen auttavat monenlaisiin muutoksiin sopeutumista ja myönteisen työilmapiirin säilyttämistä.
3. Toimenpiteet ammatillisen osaamisen kehittämisessä	Kasvatus- ja perhetyössä mukana olevat: kasvatusohjauksen ja perhetyön kehittäminen erilaisten koulutusten ja omaehtoisen opiskelun avulla. Eri työntekijäryhmät: oman ammatillisen osaamisen kehittämisen ja ajankohtaisiin asioihin perehtyminen erilaisten koulutusten avulla Koko henkilöstö: sisäisen viestinnän kehittäminen ja oman työn suunnittelun yhteisen koulutuksen avulla sekä työajatonta työtä tekevien itsearviointiprosessin kautta.
4. Yleiset periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhanalaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta	Kehityskeskusteluissa paneudutaan työssä jaksamisen kysymyksiin. Työterveyshuolto toimii asiantuntijana ja yhteistyökumppanina. Kannustetaan työkyvyn ylläpitämiseen ja tuetaan omaehtoista liikuntaa/henkistä virkistytymistä mm. liikunta- ja kulttuurisetelien avulla.
5. Koulutussuunnitelman toteutus ja seuranta	Koulustarpeet kartoitetaan vuosittain kehityskeskusteluissa. Tarvittaessa koulustarpeesta keskustellaan myös eri työalojen tiimeissä. Esimies (kirkkoherra ja taluspäällikkö) laatii koulutussuunnitelman oman arvionsa sekä työntekijöiden arvioiden perusteella. Tehtäväalueesta vastaava viranhaltija voi sisällyttää yhden oman ammattialansa neuvottelupäiväpahtuman suoraan tehtäväalueensa talousarvioon. Muut koulutusluonteiset tilanteet lukuun ottamatta rovastikunnan ja hiippakunnan järjestämiä työkokouksia sisällytetään koulutussuunnitelmaan. Työntekijä laatii koulutuksesta kirjallisen palautteen, jota arvioidaan yhteisesti kehityskeskustelussa. Selvitys koulutussuunnitelman toteutumisesta liitetään seuraavan vuoden toimintakertomukseen.
6. Koulutussuunnitelman käsittely ja hyväksyminen	Yhteistyötoimikunta 14.11.2018 Kirkkoneuvosto 21.11.2018 Kirkkovaltuusto 3.12.2018